Ao. 1826.



No. 39.

Bataviasche Courant.

WOENSDAG, den 27sten September 1826.

*** *Op last van Zijne Excellentie den* KOMMISSARIS GENERAAL, *maakt de ondergeteekende bekend dat Zijne Excellentie, vrijdag aanstaande, den 29sten dezer, des morgens te 8 ure, openbare audientie alhier zal verleenen.*

Batavia den 26sten sept. 1826.

De Algemeene Secretaris,
BOUSQUET.

EXTRACTEN *uit de Besluiten van Zijne Excellentie den Kommissaris Generaal over Nederlandsch Indie.*

GEZIEN enz.

Heeft goedgevonden en verstaan, te bepalen:

Eerstelijk. Dat het volgende personeel ter Zuid- en Oostkust van *Borneo* zal worden ingetrokken, als:

Algemeen Bestuur.

- Het opperhoofd.
- Een 1ste kommies.
- Een 2de kommies.
- Een 1ste klerk.
- Een 2de klerk.
- Een maleische schrijver.
- Een boeginesche schrijver.
- Zes oppassers.
- Een en twintig praauwroeijers.

Residentie Banjermassing.

- De resident.
- De hoofd-kommies.
- De tweede kommies.
- Drie klerken.

Ten tweede. Tot vervanging van voorschreven personeel te benoemen:

Een resident op een tract. van *f* 12,000 's jrs.
" secretaris " " " " - 4,800 "
" kommies " " " " - 3,000 "
Vier klerken " " " " - 5,000 "

Ten derde. Het opperhoofd ter Zuid- en Oostkust van *Borneo* aanteschrijven om, na te hebben voorzien in de provisionele vervulling van de kommies en klerk plaatsen in het voorgaand artikel vermeld, de overige uitgevallene Europesche ambtenaren op de minst kostbare wijze naar *Batavia* overtezenden, ten einde aldaar op een naar hunne vorige betrekking en bekwaamheden geëvenredigd wachtgeld te worden gesteld.

En zal afschrift dezes enz.

Buitenzorg, den 13den sept. 1826.

LD. Burggraaf DU BUS DE GISIGNIES.

GEZIEN enz.

Heeft goedgevonden en verstaan, te bepalen:

1°. Dat de posten van havenmeester in geheel Nederlandsch Indie, met uitzondering van *Batavia*, *Soerabaija*, *Padang* en *Riouw*, met den 1sten october aanstaande, moeten gerekend worden te zijn ingetrokken.

2°. Dat het haven-departement te *Samarang*, uit aanmerking van bijzondere omstandigheden, op den tegenwoordigen voet zal blijven bestaan, tot dat deswege nader zal kunnen worden beschikt, en dat hetzelve voor alsnog niet is begrepen in de suppressie, waarvan hierboven sub no. 1 is gewag gemaakt.

3°. Dat de werkzaamheden aan den post van havenmeester verbonden op alle de plaatsen, waar dezelve, krachtens het hierboven bepaalde, wordt ingetrokken, zullen worden opgedragen aan alle de aldaar aanwezige kommies-ontvangers der inkomende en uitgaande regten, tegen het genot eener percentsgewijze vasttestellen toelage, waarvan het beloop nader zal worden bepaald.

4°. Dat met betrekking tot het montant der emolumenten, welke aan de haven- en equipagiemeesters op *Batavia*, *Samarang* en *Soerabaija*, boven de vaste traktementen aan derzelver rang van officier der marine verknocht, zullen worden toegekend, insgelijks nadere en meer algemeene bepalingen zullen worden genomen.

En zal afschrift dezes enz.

Buitenzorg, den 18den sept. 1826.

LD. Burggraaf DU BUS DE GISIGNIES.

GELEZEN, enz.

Heeft goedgevonden en verstaan te arresteren, zoo als geschiedt bij deze, het navolgende

Tarief van vrachtgelden voor partikuliere en andere personen, welke zonder verkregen speciale autorisatie, met de Stoomboot VAN DER CAPELLEN, *zullen wenschen te reizen.*

NAMEN DER PLAATSEN.	*Paals afstanden over zee.*	*Berekend à f 1:25 voor ied. paals afstand over zee.*	
Van Batavia naar Cheribon.	72	*f* 90	—
" Idem " Tagal.	94	- 117	50
" Idem " Samarang.	154	- 192	50
" Idem " Soerabaija.	282	- 352	50
" Cheribon " Tagal.	24	- 30	—
" Tagal " Pekalongang.	21	- 26	25
" Pekalongang " Samarang.	36	- 45	—
" Samarang " Japara	18	- 22	50
" Japara " Rembang.	45	- 56	25
" Rembang " Soerabaija.	69	- 86	25

Afschrift dezes zal worden gezonden aan den Luitenant Gouverneur Generaal ten fine van executie, zullende de inhoud daarvan, door middel van de Bataviasche Courant, aan het publiek worden bekend gemaakt.

Buitenzorg, den 20sten sept. 1826.

LD. Burggraaf DU BUS DE GISIGNIES.

IN overweging hebbende genomen de noodzakelijkheid, om, daar, waar zulks zonder nadeel voor de belangen van den dienst geschieden kan, alle die bezuinigingen en vereenvoudigingen intevoeren, ten gevolge waarvan aan den lande noodelooze uitgaven kunnen worden bespaard;

Den Luitenant Gouverneur Generaal gehoord, (advies van den 4den dezer no. 1052);

Heeft goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: Te bepalen, dat met den eersten october aanstaande, de residentien *Buitenzorg* en *Grissee* moeten worden ingetrokken; zullende de beide districten van de eerstgemelde, *Buitenzorg* en *Krawang*, met de residentie *Batavia*, en de residentie *Grissee* met die van *Soerabaija* worden vereenigd.

Ten tweede: Te bepalen:

a. Dat het beheer der zaken van het district *Buitenzorg* zal worden opgedragen aan eenen Assistent Resident, welke aldaar, even als deszelfs ambtgenoot in het district *Krawang*, onder het toezigt van den Resident van *Batavia*, zal werkzaam zijn; en

b. Dat aan het hoofd der administratie te *Grissee*, onder het toezigt van den Resident van *Soerabaija*, insgelijks een Assistent Resident zal worden geplaatst.

Ten derde. Aan den heer *van Angelbeek*, Resident van *Buitenzorg*, en aan den heer *Cornets de Groot*, Resident van *Grissee*, uit derzelver respectieve betrekkingen te verleenen een eervol ontslag; zullende aan elk dezer beide ambtenaren het genot van een wachtgeld worden verzekerd.

Ten vierde: Enz.

En zal afschrift dezes enz.

Buitenzorg, den 21sten sept. 1826.

LD. Burggraaf DU BUS DE GISIGNIES.

GEZIEN het besluit van Hem Kommissaris Generaal, dd. 21 dezer no. 8a, waarbij de post van Resident van Buitenzorg ingetrokken en deze Residentie met die van Batavia vereenigd wordt;

En willende thans tot de definitieve organisatie van het personeel voor dat nieuwe district van de Residentie Batavia overgaan, en alle die bezuinigingen en vereenvoudigingen invoeren, waar zulks zonder nadeel voor de belangen van den dienst geschieden kan, en ten gevolge waarvan aan den lande, noodelooze uitgaven kunnen worden bespaard;

Heeft goedgevonden en verstaan, te bepalen;

1°. Dat voortaan en met intrekking van het als nog bestaande personeel, hetzelve zal zijn zamengesteld op de navolgende wijze, en onder genot van de daarbij voor elke betrekking aangewezen traktementen, als:

Een assistent resident, belast met het oppertoezigt van alle werkzaamheden	f 500: 00
Een kommies	- 200: 00
Europische en Inlandsche klerken	- 180: 00
Twee hoofd oppassers à f 20 ieder 's maands . . .	- 40: 00
Zestien oppassers à f 14 ieder 's maands	- 224: 00
Een regent	- 440: 00
Een jaksa	- 50: 00
Een panghoeloe	- 30: 00
Een ranga	- 40: 00
Een kandroean	- 20: 00
	f 1724: 00

Bij het koffij en padie pakhuis.

Een hoofd mandoor . . .	f 50: 00
Een schrijver	- 12: 00
Twee wegers à f 6 ieder 's maands	- 12: 00
Vier koelies à f 5 id. id. .	- 20: 00
	f 94: 00

Bij het zout pakhuis.

Een mandoor 's maands . .	f 8: 00
Twee koelies à f 5 ieder id.	- 10: 00
	f 18: 00

Bij het magazijn van materialen.

Een mandoor 's maands . .	f 7: 00
Vier koelies à f 6 ieder id. .	- 24: 00
	f 31: 00

Bij het transport etablissement.

Drie mandoors à f 10 ieder 's maands	f 30: 00
Vijf-en-twintig koelies à f 5 ieder 's maands	- 125: 00
	f 155: 00

Bij de gevangenen en kettinggangers:

Twee cipiers à f 12 ieder 's maands	f 24: 00
Zes mandoors à f 10 id. id.	- 60: 00
Zes wachters à f 4 id. id.	- 24: 00
	f 108: 00

In het district Tjilebinong.

Een demang 's maands . .	f 100: 00
Zes oppassers à f 14 ieder id.	- 84: 00
	f 184: 00

In het district Parong.

Een demang 's maands . .	f 100: 00
Een assistent id.	- 30: 00
Zes oppassers à f 14 ieder id.	- 84: 00
	f 214: 00

In het district Jassinga.

Een demang 's maands . .	f 100: 00
Vier oppassers à f 14 ieder id.	- 56: 00
	f 156: 00

In het district Tjibaroessa.

Een demang 's maands . .	f 100: 00
Vier oppassers à f 14 ieder id.	- 56: 00
	f 156: 00

2°. Aan den secretaris, postmeester, en verdere inlandsche geëmploijeerden, welker betrekkingen door deze organisatie komen te vervallen, te verleenen een honorabel ontslag.

3°. Dat het transport etablissement en magazijn der materialen, met 1°. januari aanstaande, zal gerekend worden te zijn ingetrokken, en dien ten gevolge het aldaar bestaande personeel zal komen te vervallen.

En zal afschrift dezes enz.

Buitenzorg, den 23sten sept. 1826.

LD. Burggraaf DU BUS DE GISIGNIES.

OP voordragt van den Heer Schout bij Nacht, Kommandant en Directeur van Z. M. Zeemagt in Oost-Indië;

Heeft goedgevonden en verstaan:

Te bepalen, dat met 1°. october aanstaande, de 's lands werf te *Boenga* zal worden gesupprimeerd en het daaraan verbonden personeel gerekend te zijn ingetrokken.

En zal afschrift dezes enz.

Buitenzorg, den 25sten sept. 1826.

LD. Burggraaf DU BUS DE GISIGNIES.

GEZIEN enz.

Heeft goedgevonden en verstaan:

1°. Enz.

3°. Intetrekken den post van Assistent Resident te *Boeroe*, en den thans aldaar geplaatsten kommies te benoemen tot opziener, belast met het civiel gezag op dat eiland, op een traktement van f 150 's maands.

4°. Intetrekken den post van gezworen klerk bij den raad van justitie te *Amboina*.

5°. Ten gevolge van de intrekking der papieren munt, voor zoo veel noodig vervallen te verklaren de toelaag van f 50 's maands, voor het verwisselen van die munt te *Amboina* toegestaan geweest.

6°. Intetrekken de som van f 900 's jaars, tot dus verre voor de nagelen schrijvers toegestaan geweest, met bepaling dat derzelver functien zullen worden waargenomen door de inlandsche regenten in de districten.

7°. De toegestane som voor kwartslieden of koelies, ten dienste der pakhuizen te *Amboina*, te verminderen tot f 2500 's jaars.

8°. Intetrekken de toelaag van f 150 's maands, tot dus verre aan elk der drie zendelingen onder *Amboina*, uit 's lands kas aldaar betaald.

9°. Intetrekken de som van f 1500 's jaars, tot dus verre aan den Gouverneur der *Moluksche Eilanden*, voor publieke feesten toegestaan geweest.

10°. Intetrekken den post van fiskaal en magistraat te *Banda*, met bepaling, dat de werkzaamheden daaraan verbonden, zullen worden waargenomen door den secretaris der residentie.

11°. Intetrekken den post van adjunct inspecteur der specerij-perken te *Lonthoir*.

12°. Intetrekken de posten van *Galela* en *Bitjolie*, in afwachting van de voordragt, welke de Gouverneur der *Molukscha Eilanden* zich daaromtrent heeft voorbehouden.

13°. Den Gouverneur der *Molluksche Eilanden* te autoriseren, om aan de ambtenaren, welke ten gevolge der bovenstaande bepalingen buiten activiteit van dienst zullen worden gesteld, onder nadere approbatie, een wachtgeld toeteleggen, ten bedrage van de helft van het tot dus verre door hen genoten traktement, met last om van zijne verrigtingen te dienen van rapport.

14°. Te bepalen, dat de in dezen voorgestelde maatregelen van bezuiniging zullen worden ingevoerd met den dag, waarop de bevelen dienaangaande op de respectieve plaatsen zullen zijn bekend geworden.

En zal afschrift dezes enz.

Buitenzorg, den 25sten sept. 1826.

LD. Burggraaf DU BUS DE GISIGNIES.

Door Zijne Excellentie den Kommissaris Generaal zijn de volgende benoemingen gedaan:

Tot haven- en equipagiemeester te Batavia, de kapitein luitenant der koloniale marine *J. N. Olyve*.

Tot adjunct ontvanger der inkomende en uitgaande regten te Samarang, de gewezen opziener der landelijke inkomsten *N. van Groll*.

Tot onder-opziener bij de stapelplaats te Batavia *J. L. Klein*.

Tot opziener bij de zoutpannen te Tragé, residentie Bantam, *H. J. C. Anfray*, latstelijk opziener voor het meubilair van het paleis te Buitenzorg.

SCHUTTERIJ VAN PASSAROEANG.

Tot kapitein kommandant *C. S. R. Wijnmalen*.

Tot eersten luitenant *W. D. Musquetier*.

Tot tweede luitenants *J. B. Hofland* en *P. J. Brouwer*.

ONTSLAGEN.

De deurwaarder en gezworen exploiteur bij den raad van justitie te Batavia *G. F. Dumoulin*.

De landmeter in de residentie Samarang *Kool*.

MILITAIR DEPARTEMENT.

Geneeskundige dienst.

ONTSLAGEN.

De apotheker der 2de klasse, *H. von Bergen*.

BATAVIA, *den 26sten sept. 1826.*

Met de meeste belangstelling verneemt men, uit de Engelsche papieren, dat het O. I. C. schip *Bombay*, aan welks boord zich Zijne Excellentie de Baron *van der Capellen* bevindt, den 4den juni, het eiland *Wight* heeft gepasseerd.

Van *Soerakarta* heeft men de tijding ontvangen dat Z. H. de Sultan van *Djocjokarta*, den 17den dezer, vergezeld van de Heeren Kommissarissen tot de installatie van Hoogstdenzelven, te *Kalitan* is aangekomen, alwaar Z. H. ontvangen is geworden door den Resident van *Soerakarta* en de voornaamste Prinsen van het *Solosche* Hof, onder welke de Pangerang *Mangko Negoro* zich bevond. Allen hebben den Sultan den verschuldigden eerbied bewezen en hunne vreugde over Deszelfs komst op eene ondubbelzinnige wijze aan den dag gelegd. Den volgenden morgen heeft de Soesoehoenan van *Soerakarta* zich, met Zijne Excellentie den Luitenant Gouverneur Generaal, naar *Kalitan* begeven, om bij den nieuw verheven Sultan een bezoek afteleggen, en men heeft, bij de ontmoeting van deze beide Vorsten, met genoegen bespeurd, dat onderling vertrouwen en welwillendheid hen bezielden.

Des anderen daags hebben de bovengenoemde Heeren Kommissarissen, met den Sultan, de reis tot *Klatten* voortgezet, zonder gedurende dien togt op eenigerhande wijze te zijn verontrust geworden. Zijne Excellentie de Luitenant Gouverneur Generaal was voornemens om, den 20sten dezer, de reis te voleindigen en vermoedde, dat men, ook tusschen *Klatten* en *Djocjokarta*, geene vijandelijkheden behoefde te vreezen.

Den 17den dezer zijn de troepen van den Pangerang *Mangko Negoro*, die te *Taman*, tien palen van *Soerakarta*, geposteerd zijn, door de muitelingen, onder aanvoering van den Pangerang *Noto Prodjo*, aangevallen, doch hebben dezelve met verlies teruggedreven; zijnde de gouden pajong van laatstgenoemden in hunne handen gevallen. *Grobogan*, eene plaats 14 palen ten noorden van *Soerakarta* gelegen, welke insgelijks door de Mangko Negorosche troepen wordt bezet, is dienzelfden dag door den Pangerang van *Serang* verontrust; doch de muitelingen zijn, hoezeer hunnen aan-

val tot twee malen herhalende, volkomen verslagen en op de vlugt gejaagd.

Het district *Patjitan*, aan het zuider zeestrand gelegen, is door de muitelingen ingenomen, waardoor de opziener over de koffij-kultuur, *van Vlissingen*, benevens de aldaar woonachtige burger *F. T. Deux*, in handen van den vijand zijn gevallen. Gemelde personen bevinden zich onder bewaring van den Regent, die voor de overmagt heeft moeten bukken, en voor hen bij de muitelingen heeft ingestaan. Men verneemt dat dadelijk, door het Gouvernement, de noodige maatregelen zijn genomen welke, in dezen stand van zaken, werden gevorderd.

Uit de Residentie *Kadoe* schrijft men, dat de kolonel *Cleerens* eenen togt heeft gemaakt naar het district *Probolingo*, met dat gelukkig gevolg, dat de muitelingen uit hetzelve zijn verjaagd en de wijk hebben genomen naar de kanten van *Remanee* en van *Sewoean*. Bij deze gelegenheid zijn aan den kant des vijands dertien man gesneuveld, waaronder een Hooge Priester, en twaalf man gevangen genomen. Aan onze zijde zijn geene dooden gevallen, doch is de luitenant *Abell*, kommandant der Tagaasche djaijang sekars, door eene lanssteek, gevaarlijk gewond geworden. De colonne van den kolonel *Cleerens* is, den 20sten dezer, in den besten staat te *Magellan* teruggekomen.

De rooverijen die gedurende eenigen tijd in de noordelijke districten der Residentie *Kadoe* hebben plaats gevonden, verminderen langzamerhand en de weg tusschen *Magellan* en *Samarang* is veilig.

De Resident van *Rembang* meldt, dat hij van den Hoofd Regent der, ten zuiden zijner Residentie gelegene, *Montjonegorosche* landen, de verzekering heeft ontvangen van deszelfs trouw en gehechtheid aan den herstelden Sultan van *Djocjokarta*, en dat ook de overige Regenten in deze goede gezindheid deelen.

SAMARANG, *den 1sten sept. 1816.*

De dag van heden was voor elk, die belang stelt in het onderwijs der jeugd en derzelver opleiding tot nuttige leden der maatschappij, belangrijk, en voor de jeugd was het een feestdag; wordende het vierde publieke examen der lagere school alhier, sedert hare oprigting, gehouden in het kerkgebouw der hervormde gemeente.

Des morgens, omstreeks 9 ure, traden de heer resident van Samarang en de heer schoolopziener *Marnstra*, alsmede de heer kolonel kommandant der 2de groote militaire afdeeling en de heer assistent resident het kerkgebouw binnen, terwijl mede vele der aanzienlijkste dames en ingezetenen dezer plaats, door derzelver tegenwoordigheid bij deze kinderplegtigheid, den luister van dit feest vergrootten.

Na dat de aangekomene personen hunne plaatsen genomen hadden, werd het examen begonnen. De leerlingen, ten getale van omtrent 80, in drie klassen verdeeld, werden in eene opvolgende orde, iedere klasse naar mate van derzelver vorderingen en vatbaarheid, geëxamineerd.

In de eerste of laagste klasse had dit plaats door den heer *Bestelmijer*, aan wien, met den elève voor het lagere onderwijs *White*, ook het onderwijs dezer klasse is opgedragen, in de eerste beginselen van het lezen, van de Nederlandsche taal en het rekenen, wordende dit onderzoek in de tweede klasse door den onderwijzer *Dikkers*, (aan wien het onderwijs dezer klasse is opgedragen) verder voortgezet, waarna hetzelve in de derde of hoogste klasse door den 1sten onderwijzer *Brands* (door wien deze klasse onderwijs geniet) werd voleindigd.

De meeste leerlingen lazen met veel juistheid, en gaven door gepaste antwoorden op de vragen, hun over het gelezene gedaan, blijken, dat zij niet enkel *werktuigelijk* konden lezen; maar dat zij ook het gelezene verstonden.—Eenige der meest gevorderde leerlingen gaven nog blijken hunner bekwaamheid in het kunstmatige lezen, door onderscheidene dichtstukken *juist*, *natuurlijk* en in den *vereischten toon* voor te lezen.

Dit plaats gehad hebbende; werden de door de leerlingen vervaardigde schriften bezigtigd. In het schrijven hadden vele der leerlingen uitmuntende vorderingen gemaakt, waarvan verscheiden fraai geschreven schriften getuigden. Vervolgens werden de leerlingen der tweede en derde klassen nog meer opzettelijk in de kennis der Nederlandsche spel- en taalkunde, alsmede in de rekenkunde, zoo theoretisch als practisch, onderzocht. In de aardrijkskunde, geschiedenis, natuurkunde, natuurlijke historie en de zangkunde, werden wijders de leerlingen der derde klasse door den 1sten onderwijzer *Brands* geëxamineerd.

Uit de antwoorden der leerlingen op verscheidene over deze wetenschappen gedane vragen, kon men ontwaren, dat hunne daarin gemaakte vorderingen niet bestonden in eenige van buiten geleerde lessen; maar dat velen daarover, werkelijk een goed denkbeeld hadden en met oordeel de hun gedane vragen beantwoordden.

Eindelijk deed de onderwijzer *Dikkers* blijken geven van de vorderingen, welke sommige leerlingen, onder zijne leiding, in de kennis der Fransche taal hadden gemaakt.

Op eene aangename wijze werd het examen in de verschillende vakken afgewisseld, door toepasselijke gezangen, waaronder eenige op *drie stemmen*, door de grootste leerlingen, zeer juist werden uitgevoerd; terwijl voor en na het examen het orgelmuzijk werd gehoord. Na den afloop van bovengemeld examen, werden door den heer resident aan al de leerlingen prijzen, bestaande in onderscheiden net ingebonden boekdeeltjes, uitgedeeld.

De vier meest gevorderde leerlingen *H. J. Beer*, *C. G. Foris*, *H. Marnstra* en *J. G. Schutz* ontvingen ieder een net ingebonden exemplaar van *Buis* natuurkundig schoolboek, terwijl aan de meest gevorderde meisjes *C. Temminck*, *C. Caspers*, *S. T. van Ossenbruggen* en *N. Meinsma* net ingebonden exemplaren van *Glatz Minona* werden uitgereikt.

Vervolgens werd de plegtigheid door den schoolopziener *Marnstra*, met eene korte rede besloten, in welke zijneerwaarde erkentelijk hulde deed aan de onvermoeide pogingen van den heer resident tot den bloei en de bevordering van het onderwijs in deze residentie;—de onderwijzers in gepaste toespraak de tevredenheid betuigde der schoolopzieners, over den ijver, waarmede zij het onderwijs der jeugd behartigen en nuttige kundigheden bij de jeugd trachten aan te kweeken; der jeugd het voorregt schetsende, hetwelk haar te beurt valt, om zulk een doelmatig en volledig onderwijs te kunnen genieten, als waartoe het gouvernement in deze gewesten, de gelegenheid heeft daargesteld; en wijders de jeugd opwekkende om van het onderwijs, door gehoorzaamheid, vlijt en bestendig schoolgaan, het meest mogelijke nut te trekken, ten einde tot nuttige en deugdzame leden der maatschappij gevormd te worden; de ouders de belangen der jeugd aanbevelende, en eindelijk al de aanwezigen in eene gepaste toespraak zijnen dank betuigende voor de betoonde belangstelling in deze plegtigheid.

De jonge jufvrouw *C. Temminck* trad vervolgens op, en betuigde den heer resident en heeren schoolopzieners den dank der leerlingen voor de uitgedeelde eereprijzen, en voor hunne gunstige belangstelling in het onderwijs, en de opleiding der jeugd tot nuttige wetenschappen en kennis; waarop met het zingen van het volgende versje, deze kinderplegtigheid werd geëindigd:

Examen wij roemen,
Wij strooijen u bloemen,
In 't strijdperk der deugd
Zoudt ge ons niet behagen?
Gij schoonste der dagen
Gij feestdag der jeugd.

Dit examen, zoo zeer ten algemeenen genoegen afgeloopen, heeft weder de volkomenste blijken opgeleverd van het doelmatig, welgeregeld en volledig onderwijs, hetwelk de jeugd alhier geniet. Na den afloop van hetzelve, werden al de leerlingen door den resident van *Samarang*, den heer *Domis*, als een blijk van deszelfs bijzondere tevredenheid over het gehouden examen, en om de vrolijkheid van dit kinderfeest volkomen te maken, des avonds op een *bal* genoodigd, door ZEd. aan het gebouw der militaire school tot dat einde gegeven; zoo dat dus de dag met gepaste vrolijkheid der jeugd werd geëindigd, en zeker eene blijde herinnering aan dit feest bij dezelve zal nalaten. (*Medegedeeld.*)

TWEEDE KAMER DER STATEN GENERAAL.

BERAADSLAGINGEN over het ontwerp van wet ter voorziening in de geldelijke behoeften van 's Rijks overzeesche bezittingen.

ADVIES van den heer van Asch van Wijck.

EDEL MOGENDE HEEREN!

Toen de overweging der wet, betreffende de leening voor 's Rijks overzeesche bezittingen, de aandacht meer bijzonder deed vestigen op belangen van zoodanige aangelegenheid, zoo uitgebreid in omvang, als veruitziende in gevolgen, wekten dezelve dadelijk groote herinneringen van den voorouderlijken roem, welke zich vasthechten aan de luisterrijkste tijdperken onzer geschiedenis, aan de naauwe betrekkingen, in welke dezelve staan tot ons staatsbelang, zoo wel als tot den bloei en de welvaart dezer landen. De rijkdommen, toch, welke zij aan den Staat verschaften, de kracht, welke deze daarvan ontleende, waren niet de vruchten van handelsberekeningen alleen, neen, zij werden veroverd door denzelfden geest van onafhankelijkheid, welke onzen Staat vestigde. Spanje met onwankelbaren moed te wederstaan, was niet genoeg, men moest Spanje overwinnen in de Indien; en, door die veroveringen, de middelen van verdediging doen opwegen tegen de middelen van aanval. Deze groote gedachte, door de geestdrift der vrijheid ingeboezemd, was der mannen waardig, die het vereenigd Nederland hielpen grondvesten, geen wonder dan, dat onder hen, die deze hagchelijke onderneming het eerst beraamden, en uit eigene middelen bekostigden, er waren, die hun leven voor het vaderland hadden veil gehad. Opmerkelijk zijn de oude reis- en geschiedverhalen, opmerkelijk de vertoogen, over het belang des Indischen handels, ten tijde van het twaalfjarig bestand, a'tijd is het, dat, om aan Spanje het hoofd te kunnen bieden, men de Indien moest bemeesteren en behouden. De magt van Spanje, dus op alle punten in de Oost-Indien zoo wel als in Brazilie en Chili bestookt, ontrust en aangevallen, bezweek in Oost Indien, na vurigen wederstand in menigen kampstrijd. De nederlandsche zeemagt verscheen met vollen luister op het tooneel der wereld, door zeelieden bemand, velen van welke de Indische vaart gevormd had; zij deed den nederlandschen naam op alle zeeën eerbiedigen; met volle stroomen vloeiden de rijkdommen van het Oosten en Westen in

de nederlandsche havens. Het is eene opmerking, door de geschiedkunde bewaarheid, dat de handel der Indien, de volken, die dezelve bezaten, tot den hoogsten trap van vermogen en aanzien bragt; en was niet Nederland, onuitputtelijk in hulpmiddelen, dikwijls bestreden, en zelfs teruggedrongen tot in zijne laatste wijkplaats, doch krachtig zich hervattende, onder de aanvoering der Vorsten uit het doorluchtig Huis van Oranje, wier roem altijd zoo naauw met dien van Nederland was verbonden, eene overtuigende proeve ter bevestiging van deze opmerking.

Vergeeft mij, Ed. Mog. Heeren, wanneer een vaderlandsch gevoel mij heenvoert in het eerbiedwaardig verledene, of zoude ik vergeving moeten vragen aan eene vergadering als deze, het zoude alleen zijn, omdat het niet noodig is in dezelve de daden te herinneren, welke den naam der Nederlanders beroemd maken, algemeen geduld mag ik mij van dit gevoel voorstellen, want wie zal niet met mij instemmen, dat vele der schatten, van Zuid-Nederland naar Noord-Nederland verplaatst, deszelfs handelvermogen vermeerderden, en de groote ondernemingen rugsteunden, die in Holland werden uitgevoerd, en dat meer dan een Zuid-Nederlander zijn gewigtig aandeel had in dezen roem. En, hoezeer dan ook de onderscheiden staatkundige toestand der twee groote afdeelingen van dit Rijk, bevestigd door den Munsterschen vrede, het eene aan landbouw en fabrijken, het andere vooral aan den handel zich deed toewijden, er echter in de eerste, krachtige en duurzame pogingen werden aangewend, om een werkzaam deel in den grooten Indischen handel te verkrijgen; welke langdurige diplomatieke onderhandelingen, toch, heeft de vorige eeuw, van den jare 1722 af tot in den jare 1731, niet zien voeren over de oprigting eener Oost-Indische maatschappij te Ostende, aan welke Keizer *Karel de VI* octrooi had verleend; jaren achtereen was dit een der hoofdvoorwerpen van ijverige poging en volslagen wederstand, de traktaten van Sevilie, Hanover en Weenen strekken daarvan ten getuigen, en toen dezelve bij dit laatste verdrag werd vernietigd, had zij, zoo ik meen, reeds twaalf schepen in dienst. Indien dan immer door eenige proeve het belang van Zuid-Nederland kan worden bewezen, is het juist door de volharding, met welke hetzelve de volvoering van dit ontwerp getracht heeft te bevorderen.

Dan alle tegenstrijdige belangen zijn ineen gesmolten, alle beperkende en eenzijdige inzigten zijn met den staatkundigen toestand verdwenen, tot welken zij behoorden. Het is waar, het Vereenigd Nederland, rondgedreven in de draaikringen van de wispelturige staatkunde der Franschen, met wiens naam zelfs hunne grilligheid speelde, uitgewischt uit de rij der vrije Staten, eindelijk in Frankrijk verzwolgen, verloor, met zijne onafhankelijkheid, ook, de eene na de andere, de vruchten van zijnen ouden roem; maar het hervatte in 1813 zijnen naam, en de regten op zijne oude bezittingen werden als herboren. De hoop, die in het hart van den vriend zijns vaderlands, te midden der vreemde onderdrukking, heimelijk gevoed was, zoo wel, als de wensch, welken de Zuid-Nederlander, eene eeuw te voren, vruchteloos gevormd had, deze wensch en die hoop, zeg ik, werden verwezenlijkt; de handel en scheepvaart op het Nederlandsche Rijk in de Indien behooren thans aan geheel Nederland.

Beschouwingen als deze, zoude men kunnen zeggen, zijn meer geschikt om geestdrift op te wekken, dan voor kalme beraadslaging over geldmiddelen; dan de grootheid van het onderwerp duldt, dunkt mij, geene beperkte inzigten; in staatkundige aangelegenheden als deze, staat eigenlijk de rekening van winst en verlies van den koopman, even zeer stil, als de vruchtrekening van een landgoed. Zullen de Indien zijn wat zij voor onze voorouderen waren, zal onze scheepvaart zich weder uitbreiden, zal onze zeemagt zich daar weder oefenen? Zullen de onmetelijke hulpbronnen van die gewesten zich ontwikkelen onder ons bestuur, zullen de behoeften der ingezetenen den toevoer onzer fabrijkgoederen doen verlangen? Zullen de voortbrengselen van die landen weder voor ons worden wat zij te voren voor onze vaderen waren; zullen zij den handel weder doen bloeijen en met krachten onze magt vermeerderen met de magt van het Rijk in de Indien? Is de belangstelling der mogendheden in ons staatkundig aanwezen in een naauw verband met het behouden dier bezittingen? Zal daardoor Nederland zijnen rang bewaren onder de europesche volken? Vragen als deze hechten zich innig aan ons volksbestaan, onze magt en onzen roem; zoo wel als aan de welvaart, welke door alle de deelen der maatschappij zich verspreidt; al ware het dan, dat al die vragen niet volkomen bevredigend konden worden beantwoord, daar derzelver gedeeltelijke oplossing in de toekomst ligt; maar ook dan, van het verledene tot het toekomende, van het gene aanvankelijk is, tot hetgene worden kan, uit den aard der omstandigheden, tot de waarschijnlijkheid der gevolgen besluitende, mogen wij, vooral bij de beschouwing der belangrijke tafereelen, door den heer *van Alphen* ons opgehangen, veilig verwachten, dat eenmaal Indie weder tot den bloei van Nederland in zoodanig eene mate zal toebrengen, dat de ondersteuning, welke deszelfs tegenwoordige toestand gebiedend vordert, in nationale welvaart en vermogen, met onberekenbaar voordeel, zal terug vloeijen.

Dat nu die onderstand gebiedend wordt gevorderd, hebben de mededeelingen der hooge regering, met zoo veel ruimte en openhartigheid gedaan, boven allen twijfel gesteld; de dringende verzoeken om bijstand, vooral in de netelige gesteldheid, welke tot krachtigen tegenstand verpligt, laten niet toe te aarzelen, wanneer geene vaardige en krachtdadige hulp wierd geboden, zoude welligt, voor het oog der wereld, de aangevallen Nederlanders reeds als overwonnen worden beschouwd. Hoezeer men ook de grootheid van gevaren zich nimmer moet ontveinzen, is echter de tegenspoed, welken een klein getal moedige, doch ongeoefende mannen, door den aanval van eenige duizenden, heeft ondergaan, door een voordeeliger stand van zaken achtervolgd; en een wel aangevoerd en geoefend leger zal, indien hetzelve krachtdadig wordt ondersteund, de nederlandsche magt in de Indien kunnen handhaven; dan juist de toestand vordert, dat in de dringende behoefte worde voorzien.

Evenmin zoude, mijns inziens, eene bedenking, van de kostbaarheid van het bestuur in de Indien ontleend, onze toetreding kunnen terug houden, want Zr. Ms. aan onze vergadering medegedeelde wijze beschikkingen zullen alle mogelijke spaarzaamheid invoeren; maar ons, wanneer men zich voorstelt, dat het indisch bestuur met noodlottige, gedeeltelijk onvoorziene omstandigheden te strijden had, wanneer men den toestand zich voorstelt, van eene bezitting, welker teruggave vroeger besloten, en zoo veel later uitgevoerd, de bewarende en herstellende hand had terug gehouden gezien, wanneer men daarbij de vruchten van europische beschaving overgebragt ziet in een ander werelddeel, wanneer men havens verbeterd, vestingen hersteld, wegen aangelegd, hospitalen en gevangenissen herschapen, scholen gebouwd; wanneer men inrigtingen voor gezondheid en opvoeding daargesteld ziet; wanneer men domeinen ziet herkregen, planterijen aangelegd; wanneer men de betrekkingen der groote eilanden des indischen Archipels hersteld ziet en aangekweekt, wanneer men het Indische Rijk bevestigd, met moed gehandhaafd, luisterrijk door overwinningen, steeds in inwendige welvaart ziet hernemen, dan heeft het te groote der uitgaven zijne ruime vergoedingen; de overtuiging hiervan grondt zich bij mij, zoo wel op de belangrijke mededeelingen der hooge regering, als op de berigten, welke dienaangaande bekend zijn geworden; de overtuiging, dat de inzigten van het indische bestuur, indien zij tot grootere uitgaven, dan deszelfs hulpmiddelen toelieten, aanleiding hebben gegeven, echter eene nuttige bedoeling hadden, wordt bij mij bevestigd door de persoonlijke achting voor het edel karakter, het beschaafd en door menigvuldige kundigheden verrijkt verstand van den Staatsman, aan het hoofd van hetzelve geplaatst.

Zoo vinde ik dan, noch in de wijze van bestuur, noch in den toestand der Indien, genoegzamen grond, om den bijstand des moederlands aan de Indien te ontzeggen; deze bijstand is noodig; zij belooft rijke vergoedingen; aanvankelijk toch ziet men reeds wat de Indien voor ons zijn, en wat zij, beter gekend en in hare hulpmiddelen onderzocht en opgespoord, nog verder kunnen worden. Het bezit van vaste punten van handel zoo wel als van magt, de staatkundige invloed in de betrekkingen en aangelegenheden des indischen Archipels, welke door die vaste punten ondersteund en verbonden worden, vestigt niet alleen onzen handel, maar begunstigt dien. Zij geeft, door dien handel, aan onze fabrijkgoederen, een' verzekerden en begunstigden uitweg; hoe meer wij de behoeften der europische produkten zullen aanmoedigen, hoe meer wij den inlanders de middelen gemakkelijk maken, om die te verkrijgen, hoe meer de wederkeerigheid van welvaart en voorspoed zich zal verspreiden.

Indien wij die vaste punten niet behielden, dan vrage ik aan mij zelven, wat zoude er van den indischen handel worden? Het zoude niet zijn, even als in Noord- en Zuid-Amerika, waar oorspronkelijke Europeanen, of hunne afstammelingen, die zeden, kunsten en behoeften van Europa hebben, met derzelver instellingen en wetten; geene onafhankelijke Staten als deze, met eigen scheepvaart en handel, zouden worden gevormd, integendeel zoude, waarschijnlijk, de ruwheid des inlanders in de plaats treden van europische beschaving, en de Nederlanders, als vijand en indringer gevreesd, zoude uit den indischen Archipel worden geweerd, of wel vroeg of laat, zouden onze bezittingen in de handen van eene andere europische mogendheid geraken, en met dezelve alle de voordeelen, die wij thans bezitten aan deze overgaan. Men vergelijke onzen handel op onze eigene bezittingen, welke uitvoer naar de Nederlanden nu reeds 40 millioen guldens heeft bedragen, met den uitvoer naar alle andere landen, welke slechts een derde gedeelte dier som bedroeg; en bedenke wat dezelve zoude geweest zijn, indien deze bezittingen niet in onze handen waren; men vergelijke, tot eene andere proeve, onze scheepvaart op Suriname, thans weder onze bezitting, welke, in het verleden jaar, 54 schepen in Amsterdam alleen heeft doen inloopen, met de scheepvaart op Demerary, schoon eertijds evenzeer onze bezitting, waarvan slechts drie schepen in dezelfde haven zijn ingekomen, en men beoordeele daaruit het belang van die vaste steunpunten van handel, van welke ik gewaagde. Reeds lang was dit belang gevoeld, want, in de merkwaardige aanspraak, welke men toeschrijft aan een' onzer eerste zeelieden, die de magt van de Nederlanders in de Indien vestigden, betoogde hij reeds, dat onze handel daardoor alleen bestendig kon zijn; en heeft niet de ervaring dit bevestigd, wat toch was er van onzen handel, toen wij onze bezittingen hadden verloren?

Dan dezer vergadering, door het doorluchtig opperhoofd van den Staat, aangevraagd om bijstand, zal het niet mangelen aan belangstelling, want het belang is te groot en te blijkbaar, geene te ver gedreven voorzorg zal haar terughouden, want de geest der Nederlanders is te hoog gestemd, maar eene twijfeling over hare eigene bevoegdheid, ten aanzien der indische zaken, zal het voorname punt van bedenking opleveren.

Vereerenswaardig is mij die kieschheid, welke de grenslijn schroomt te overschrijden, door de Grondwet afgeteekend; eerbiedwekkend daarbij Zr. Ms. tegenovergesteld gevoelen, welke tot deze vergadering meende zich te moeten wenden, wanneer er verbintenissen zijn aan te gaan, door welke de eigendommen des Rijks worden bezwaard. Dit laatste gevoelen meen ik eerbiedig te mogen aannemen, want het schijnt mij toe in een analogiesch verband te staan met de bepaling van art. 58 der Grondwet, ten gevolge waarvan het traktaat met Engeland, hetwelk eene ruiling van grondgebied der bezittingen in Indien daarstelde, aan deze vergadering is aangeboden en door dezelve goedgekeurd. Ofschoon dan de geheel afzonderlijke huishouding der kolonien, onder het opperbestuur van Z. M. staat, is daarmede, mijns inziens, niet strijdig, dat een verband op deze bezittingen, of op de domein-goederen den Staat behoorende, geacht wordt een voorwerp van wetgeving te zijn.

De voordeelen van dezelfde bezittingen behooren den Staat, dan nu dezelve niet wel met eenige zekerheid, bij jaargangen, kunnen berekend worden, doch een langer tijdperk daartoe vereischt wordt, schijnt

(Zie verder het bijvoegsel)

Bijvoegsel der Bataviasche Courant.

WOENSDAG, den 27sten September 1826.

zij vijfjarige mededeeling op den aard dier omstandigheden gegrond te zijn, welke dan ook van invloed op de begrooting van dat jaar, in welk zij gedaan wordt, kan wezen.

De leening voor de overzeesche bezittingen geeft dan aanleiding tot eene regeling, welke dit gedeelte nog behoefde, en het verband tusschen de onderscheiden hulpbronnen van staats-inkomsten wordt meer en meer voltooid. Uitgebreide betrekkingen brengen alzoo naauwer vereeniging en groote belangstelling mede, en de gedachten der Nederlanders strekken zich van uit de steunpunten zijns handels over de zeeen heen tot ruimere uitzigten, welke, even als in de schoone tijdperken onzer geschiedenis, den ganschen handel-wereld omvatten, om allerwege de voortbrengselen van zijnen rijken grond, zoo wel als van zijne uitmuntende nijverheid, te doen verspreiden.

Indien dan deze vergadering, in hare laatste zittingen, bij derzelver raadplegingen over bijzonder eigendom, blijken heeft gegeven van hare bezorgdheid voor het behoud en de bescherming van dien eigendom, wordt dan nu aan haar de schoonste gelegenheid aangeboden, om evenzeer hare bezorgdheid te toonen voor het behoud en de bescherming van die uitgebreide en belangrijke bezittingen van den Staat in andere werelddeelen.

Indien dan deszelfs toetreding de aangevraagde middelen verschaft, om daartoe de vereischte hulp te bieden, zal dezelve aan het vertrouwen Zr. M. beantwoorden, op eene wijze, harer waardig, en overeenkomstig met hare zoo kennelijk aan den dag gelegde beginselen; de strekking van dien bijstand ten algemeenen nutte kan niet worden betwijfeld. Geene bevoorregting, veelmin uitsluiting van eenigen, ter begunstiging van anderen, hetzij bijzondere personen, hetzij maatschappijen, hoe uitgebreid en magtig ook, kan met den geest der tijden en den gevestigden toestand der zaken worden overeen gebragt. Eene volkomene gelijkstelling toch van alle provincien en steden, zoo van Belgie als van Holland, ten aanzien van den handel en der vaart op de kolonien, is daarmede overeenkomstig; dit beginsel is bij artikel 5 der overeenkomst tusschen de Nederlanden en Engeland bepaald. Deze scheepvaart en handel zijn dus bronnen van welvaart aan gansch Nederland gemeen, en de daarstelling van een administratief kapitaal, hetwelk den gemakkelijken omloop herstellen zal, kan geene andere strekking hebben, dan die van algemeen nut.

Deze redenen bewegen mij, om mijne stem voor deze wet uit te brengen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

GROOT-BRITANNIE.

LONDEN, *den 4den april.*

Men heeft berigten uit Mexico tot den 3den februari. De minister van financien van dien Staat had destijds een vrij voordeelig berigt gegeven van den toestand der geldmiddelen en berekend dat er bijna een overschot zoude zijn van een millioen dollars. Het tractaat van koophandel met Engeland scheen eenigen tegenstand te ontmoeten, en voornamelijk door de inblazingen van den noord-amerikaanschen gezant, doch de britsche kommissarissen hielden vol, en men meende, dat zij ten laatste het veld zouden behouden, daar Mexico alle reden had, om Groot-Britannie aan zich te verbinden.

den 8sten april.

Het deficit van de inkomsten gedurende het afgeloopen kwartaal, vergeleken bij gelijke drie maanden van het vorig jaar, bedraagt 683,000 ponden sterlings; — welken uitslag de ministerielen aanmerken als een duidelijk bewijs, dat de jongste ongelegenheden in den handel, hoe treurig ook in zich zelve, echter de middelen van de volksmenigte in het algemeen niet hebben aangetast. Intusschen blijven de katoenfabrieken, in vergelijking van hare vorige werkzaamheden, nog in een kwijnenden toestand.

—Men heeft berigten uit Bogota, de hoofdstad van Columbia, tot den 12den januari. De aanspraak, met welke de President het Congres heeft geopend, is zeer voldoende. Van buiten geniet men aldaar vrede (met uitzondering van Spanje, het welk echter te magteloos is, om iets te kunnen ondernemen) van binnen rust, en tracht men zoo veel mogelijk de geldmiddelen op eenen effenen voet te brengen. De President betuigt zijn leedwezen, wegens de oneenigheden tusschen Buenos-Ayres en Brazilie, maar verklaart, dat Columbia zich niet over Brazilie te beklagen heeft, en dat het niets verzuimen zal, om die geschillen bijteleggen.

—Het ontwerp, om noord-amerikaansche gezanten naar het congres van Panama te zenden, vindt tegenstand bij den Senaat, als niet wel overeen te brengen met de onzijdigheid der Vereenigde Staten.

den 11den april.

De berigten uit Lissabon van den 27sten maart vermelden, dat het regentschap, waarvan de Infante *Isabella Maria* steeds het voorzitterschap bekleedt, den 20sten eene Proclamatie heeft uitgevaardigd, inhoudende, dat alle wetten en verordeningen zullen worden afgekondigd en bezegeld voor en in naam van *D. Pedro IV.* Koning van Portugal en Algarve. Van Hoogstdeszelfs waardigheid als Keizer van Brazilie schijnt geen gewag te worden gemaakt.

—De jongste berigten uit Buenos-Ayres zijn van den 28sten januari en melden, dat de republiekeinen verscheidene engelsche vaartuigen hebben gekocht en ten oorlog toegerust; dat zij het commando over die zeemagt hebben toevertrouwd aan den engelschen zeeman *Brown*, en dat de flotille reeds meer dan eens het braziliaansch eskader het gevecht heeft aangeboden, zonder dat hetzelve dit heeft durven aannemen; dat bij eene dier gelegenheden eene braziliaansche kanonneerboot in handen der republiekeinen is gevallen. Aan den anderen kant meldde de generaal *Lavalleja*, dat de kolonel *Olivera* zich den 21sten december van Santa Theresa had meester gemaakt, en hem alzoo den weg had gebaand, om in 's vijands grondgebied doortedringen.

FRANKRIJK.

PARIJS, *den 30sten maart.*

Twee zeer aanzienlijke vrouwen, de hertogin *d' Albreg* en de markiezin *de Marmier*, hebben dezer dagen in de volkrijke straat St. Honoré, huis aan huis, gelden gerollecteerd ten behoeve der Grieken en inzonderheid van het belegerd Missolongi, zij zijn door de inwoners met de uiterste minzaamheid ontvangen en geensins met ledige handen terug gekeerd, daar een ieder zich bijverde haar, naar zijn vermogen, in dit loffelijk oogmerk te ondersteunen.

den 8sten april.

De Kamer der Pairs heeft gisteren de beraadslagingen over de wet op de eerstgeboorte voortgezet. Na de redevoeringen van de Pairs *Molé*, *Simeon* en den minister *de Peyronnet* is het eerste amendement ter tafel gebragt. Hetzelve strekte, om het beginsel van de stilzwijgende begunstiging der eerstgeboorte aantenemen, doch hetzelve toetepassen alleen op zoodanige nalatenschappen, als welke 1000 franken en meer aan grondlasten betaalden. Het is van achteren gebleken, dat het ministerie zich gelukkig had mogen rekenen, indien deze wijziging was aangenomen geworden, doch bij hoofdelijke stemming is gebleken, dat het amendement met 106 tegen 105 stemmen is verworpen.

Heden heeft de Kamer het zoo verre gebragt, dat zij over het eerste artikel, het voornoemd beginsel behelzende, zoodanig als het door het ministerie was voorgesteld, heeft kunnen stemmen, en is het gebleken, dat dezelve dit artikel, met 120 tegen 94, en dus met eene meerderheid van 26 stemmen, heeft verworpen.

Het beginsel echter, om het regt van substitutie onder zekere bepalingen, tot den tweeden graad uittebereiden, is daarentegen met eene vrij groote meerderheid, te weten met 160 tegen 50 stemmen, aangenomen.

den 10den april.

De ministers hebben begrepen, dat de Pairs, met aantenemen de artikelen van de voorgestelde wet op de substitutie en met te verwerpen de artikelen wegens het regt van eerstgeboorte, hunne gevoelens genoegzaam hadden doen kennen, en dus niet weder over het geheel van de wet, waarvan de aangenomene artikelen alleen waren overgebleven, behoefden te stemmen, en dien ten gevolge heeft de minister *de Peyronnet* het ontwerp, thans alleen behelzende de artikelen wegens de uitbreiding van het regt van substitutie, aan de Kamer der Gedeputeerden voorgesteld.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, *den 30sten maart.*

In de brieven, welke de paketboot van Corfu in Trieste heeft aangebragt, wordt de tijding vermeld, dat den 7den maart aldaar berigt is ontvangen van het mislukken van een algemeenen storm der Egyptenaren op Missolongi. De medegedeelde bijzonderheden komen, wel is waar, niet in alle opzigten overeen maar luiden eenstemmig, dat de voornaamste aanval den 2den maart is ondernomen, en dat *Ibrahim* met groot verlies is afgeslagen. Sommigen meenden, dat de overste *Fabvier* en *Gouras* van de zijde van Attica waren aangerukt en de Egyptenaren in den rug waren gevallen. Volgens den een zoude *Ibrahim* zich naar den Aspropotamos hebben begeven, en dus in zeker opzigt in de gemeenschap met zijne vloot zijn verhinderd; volgens een ander zoude hij naar Patras zijn geweken.

den 2den april.

Ook van de oostenrijksche zijde wordt gemeld, dat de aanval der Egyptenaren op Missolongi met groot verlies is afgeslagen. Het berigt van dien kant, door middel van het dagblad van Trieste bekend gemaakt, is op Corfu den 10den maart gedagteekend en alzoo drie dagen later dan de tot dus verre bekend gemaakte opgaven; hetzelve luidt aldus: „Men heeft alhier het berigt bekomen, dat *Ibrahim Bassa*, na de vesting Missolongi gedurende verscheidene dagen te hebben gebombardeerd, den 28sten februari, ten vier ure voor zonnen opgang, een algemeenen storm heeft beproefd, die echter door de belegerden standvastig is afgeslagen; welke, met het in brand steken van verscheidene mijnen, eene groote verwarring onder de aanvallers hebben te weeg gebragt, zoodanig dat dezelve terug zijn geweken en bij die gelegenheid verscheidene hunner batterijen hebben verlaten."

Mengelingen.

UITBOEZEMING OP 'SKONINGS VERJAARDAG.

Den 24sten Augustus 1826. (†)

Dag van vreugd! weleer zoo blijde
Aan 't Javaansche strand gevierd,
Wordt uw glans thans door de nevels
Van de droefenis ontsierd!
Dekken donkere onweêrswolken,
Java's hemelhoog gebergt',
Wordt de *vrede* weêr door d' *oorlog*
Snood geschonden en getergd!
Ach! waartoe dat bloedvergieten?
Waartoe deze wreede strijd,

(†) Toevallige omstandigheden hebben de vroegere plaatsing van dit stukje vertraagd.

In een oord zoo schoon, zoo vruchtbaar,
  Aan de stille rust gewijd?
Moeten wij u dan betreuren,
  Braven! door den dood geveld;
Moeten wij het rouw floers dragen?
  Moet de vreugd ter zij gesteld?
Kunnen wij geen vreugdezangen
  Zingen op dit feestgetij,
Op het Konink'lijk verjaren
  Niet verheugd zijn, vrij en blij?
Hooren wij de krijgstrompetten
  En het klettren van 't geweer?
Staat ons oorlogsvolk te kampen
  Tegen een vijand'lijk heer?
Tegen benden, Muitelingen,
  Ontrouw aan den staat en Vorst?
Wie—wie voelt het hart niet kloppen
  In de Nederlandsche borst!
Wie—wie wenscht niet met mij mede,
  Dat die woeste moord'ren stuet,
Eerlang moog de neêrlaag krijgen
  Door der onzen heldenmoed!
Dat de zege ons zij beschoren
  In deez' droeven oorlogskamp,
En de voorspoed ons weêr streele,
  Bij het wijken van den ramp!
Kunnen wij wel beter wenschen
  Koest'ren op deez' Koningsdag?
ô Gewis niet! ieder onzer,
  Van wat staat hij wezen mag,
Zendt zijn beden op ten hemel
  Naar der scheps'len aller God,
En bemoedigd wacht hij troostvol,
  Eerlang beter levenslot!
Ja! dit valle ons weêr ten deele,
  Neêrlands welvaart blijve in stand!
En de kreet blijve opgeheven;
  „Leve Vorst en Vaderland!"

TEN KATE VAN LOO.

AAN DE

BESTURENDE, WERKENDE EN GEWONE

LEDEN

VAN HET

BATAVIASCHE LIEFHEBBERIJ-TOONEEL,

Onder de zinspreuk:

UT DESINT VIRES TAMEN EST LAUDANDA VOLUNTAS,

BIJ HET SLUITEN

DES

VIERDEN TOONEELJAARS,

1826.

Tooneelbeminnaars! kunstenaren!
  Gij die der kunst ten steunsel zijt,
Ik grijp en stem voor u de snaren,
  Aan u wordt deez' mijn' zang gewijd;
Want immers sloot op dezen stonde,
Ons schouwburgsjaar alweer zijn ronde,
  En, de aan ons opgedragen taak
Werd, met een hooglofwaardig pogen,
Zoo veel 't onze aanleg kon gedogen,
  Op nieuw voleindigd met vermaak!

Gewis! een zespaar kunsttafreelen,
  Verdienstlijk door ons voorgesteld,
Vermogten oog en oor te streelen,
  En hebben aller lof vermeld;
Ja! God *Apollo* zag zijn' zonen;
Zich zijnen luister waardig toonen;—
  Door kunstverdienste en vlijt meteen
Werd blijde *Thalia* gehuldigd,
En ook de dank bleef niet verschuldigd
  Aan diep bedroefde *Melpomeen!*

Voorwaar! de spreuk die onzen tempel,
  In zijnen spitsen gevel siert,
Werd bij 't betreden van zijn drempel
  Altijd herdacht, geëerd, gevierd;
Wij bleven allen ijv'rig werken,
Om zijnen grondvest te versterken,
  En te onderschragen muur en trans,
Daar hij,—door dit lofwaardig pogen,
Door dit ons aller kunstvermogen,
  Bestaan bleef in een' vollen glans.

Ei, laat dien glans, dien gloed niet tanen
  Koomt, houden wij den arbeid vol!
Vergunt het mij u aantemanen,
  'T vervullen van een ieders rol;
'T zij dat de dienst van *Melpomeene*,
U kunn' beliagen en vereene,
  Het zij u *Thalia* bekoort,
'T zij gij u treur- of blij gespe'len,
Aan uwe kunstkracht toe ziet deelen,
  Blijft, blijft getrouw aan pligt en woord!

Laat vurige ijver ons bezielen,
  In het bejag naar roem en gunst;
Maar laat geen nijd den band vernielen
  Die vriendschap paren moet aan kunst;
In 't worstelperk der kunst is 't edel,
Te trachten, dat om onzen schedel,
  Een krans van eerlauw'rieren praalt;
Maar even laag is het, te trachten,
De kunstverdiensten te verachten
  Van hem die d' eersten prijs behaalt.

Kunstvrienden! 'k weet, 't is ver beneden
  Uw aller edel kunstgevoel,
Om met uw deel zoo gansch te onvreden,
  Te boogen op zoo dwaas een doel,
Gij wijdt met mij uw hulde en achting
Aan hen, verkozen ter betrachting,
  Van 't moeijelijk Tooneelbestuur;
Gij brengt aan Hem (*) uwe eeregroeten,
Die ons, als Gastheer, doet ontmoeten
  Aan dezen disch, dit feestlijk uur.

Op allen, die de kunst handteeren,
  Aan wie mijn zang is toegewijd,
Koomt, toont erkent'nis door haar te eeren,
  En te beoeff'nen, te allen tijd:
Ik, die slechts in 't verschiet mag toonen,
Dat kunstgevoel in mij wil wonen,
  Dat ik uw aller leerling ben,
Doe dan alom deze uitspraak hooren,
Dat u de roem is toebeschoren,
  Dat ik voor meesters u erken!

Lang prale en schittere onze tempel,
  Gewijd aan nuttig zinvermaak!
Dat elk van ons, zijn breeden drempel,
  Met waar gevoel voor 't schoon, genaak'!
En daar *de kunst* gewis moet kwijnen,
Waar wij *den vrede* zien verdwijnen,
  En *de oorlog* zijn verwoesting teelt,
Zoo bidden wij, met vroome bede,
Dat ras de kunstgenegen vrede
  Aan *Java* weer zij toegedeeld.

TEN KATE VAN LOO.

Scheepsberigten.

STRAAT-SUNDA.

Ingezeild.

Sept. 23—schip *Mathilda*, G. van Groenendaal, van Vlissingen den 16den mei, naar Batavia, met Zr. Ms. troepen.

Doorgezeild.

Sept. 19—Amerik. brik *Charles*, R. Davis, van Batavia den 17den september, naar Antwerpen.

Sept. 20—Amerik. schip *Tobacco Plant*, G. C. Reed, van Philadelphia den 23sten mei, naar China, passagiers; de heeren Mr. Denking en S. W. Archer —dito dito *Corsair*, D. W. Petrie, van Londen den 18den juni, naar Sinkapoer, passagiers: de heeren Mr. Teanon, J. C. Berij en Benson.

Sept. 21—Amerik. schip *Marij Lord*, Edward Rosseter, van Newjork den 11den junij, naar Canton —Portug. schip *Novo Neaufante*, J. T. George, van Rio-Janeiro den 12den dito, naar Manilla.—schip *Industrie*, D. J. Bulsing, van Batavia den 19den september, naar Rotterdam, passagiers: kapitein Bourdon, luitenant T. L. de Wit, en de jonge heer Spiering.

Sept. 26—Eng. schip *Albion*, M. Proctor, van Sinkapoer den 27sten augustus naar Londen.

BATAVIA.

Aangekomen.

Sept. 18—schoener *Colonial Trader*, W. Morling, van Samarang den 16den september.

Sept. 20—brik *De Hoop*, S. Sinclair, van Ternate den 6den augustus, passagiers: de heeren J. W. Neijs en C. Grange.—schip *Ster*, A. Riggs, van Indramaijoe den 20sten september.

Sept. 23—schip *Pekalongang*, M. Hornung, van Pekalongang den 18den september, passagiers: de heeren A. Lemarchand, N. Cesar en de jonge heer H. Petel.—schip *Maria*, J. Ruurds, van Londen den 27sten mei.

Sept. 24—Hanov. schip *Wilhelmina*, J. Jorgensen, van Antwerpen den 9den mei.

Sept. 25—Zr. Ms. schoener *Johanna*, 1ste luitenant W. J. Schiller, van Bantam.

Vertrokken.

Sept. 20—schoener *Iris*, Jenal, naar Tagal.—schip *Java Paket*, H. Kortkemeijer, naar Soerabaija, passagiers: de heer Mr. van der Tuuk en familie, mevrouw J. de Groot, geb. van Wedden en een kind.

Sept. 21—brik *Margaretha*, J. A. Mobron, naar Grissee.

Sept. 22—schip *Thalia*, V. Vallet, naar Soerabaija.—brik *Experiment*, J. F. Grum, naar Indramaijoe.

Sept. 23—schip *Marij*, H. Plackutter, naar Padang, passagier: de heer F. Beale.—brik *Philotax*, W. W. Boijle, naar Soerabaija, passagier: de heer H. R. Zecha.—brik *Dorothea*, S. E. Badendick, naar Indramaijoe, passagier: de heer De Roode.

Sept. 24—schip *Oeij Sinio*, Sarip Hasim Ankawie, naar Samarang.—stoom-vaartuig *van der Capellen*, F. Mackenzie, naar dito, met Zr. Ms. troepen, passagiers: de heeren van Duren en Gaswijk.—Eng. schoener *Mariana*, hernaamd schoener *Helen*, A. Geaves, naar Soerabaija.

Sept. 25—schip *De Jonge Adriana*, G. L. Meeuw, naar Rotterdam, passagiers: de heeren K. Kemme, H. Jager, G. Luntzen, H. Tak, en de jonge heeren H. en W. van Blommestein.

Sept. 26—brik *Tjoengo*, Tjan Inghan, naar Rembang.—dito *Indramaijoe*, Han Tiansing, naar Indramaijoe.

Schepen liggende ter reede.

Zr. Ms. fregat *Melampus*; korvetten *Arend*, *Lijnx*; schoener *Johanna*; schepen De Harmonie, Recoverij, Boeroong, Magellan, Ster, Pekalongang, Maria; brikken Dijkzigt, Penhoij, De Drie Marias, l'Anam, Fatalhair, Fongfie, Clementina, De Hoop; schoeners Haphien, Rembang, Blora, Coloniale Trader.—Eng. schip Maryann Sophia; brik General Barnes; schoener Transfer.—Hanov. schip Wilhelmina.

SAMARANG.

Aangekomen.

Sept. 17—Arab. schip *Judulkarim*, Sech Moebarak Bin Sahan, van Boeleleng en Soerabaija.—dito schip *Carolina Jacoba*, Said Aloei Habassie, van Muntok, met Zr. Ms. troepen.—Javaansche brik *Maas Jeman*, Maasingoot, van Cheribon.—Chinesche brik *Tiksing*, P. Potter, van Soerabaija.

Sept. 18—schoener *Anna*, J. Hector, van Soerabaija, passagier: de heer MacDonnall.—Chinesche brik *Gollek*, Lim Tong, van Tagal.

Sept. 19—Zr. Ms. korvet *Zwaluw*, luitenant der 1ste klasse L. Elgenhuizen, van Pekalongang.—brik *De Ondernemer*, J. Banon, van Passaruean en Soerabaija.—Maleische brik *Tomene*, Anakoeda Tawa, van Grissée.—dito brik *Sophie*, Pakalam, van dito.

Sept. 20—Arab. schip *Machbarie*, Said Mohamat Bin Alhadad, van Grissée.—brik *Margaretha*, J. L. Wood, van Batavia.—schip *Buitenzorg*, S. d'Allens, van Padang, met Zr. Ms. troepen.—Maleische brik *Rhiuw*, J. R. Lotrie, van Batavia.

Sept. 21—Chinesche brik *Lassum*, Ong Zielo, van Batavia.

Vertrokken.

Sept. 15—stoom-vaartuig *Van der Capellen*, F. MacKenzie, naar Batavia.—schoener *Colonial Trader*, W. Morling, naar dito.

Sept. 16—Arab. brik *Marzoek Ateetela*, Sech Achmat Bin Alie Hodedie, naar Cheribon.

Sept. 18—brik *Harriet*, C. White, naar Soerabaija.—schoener *Wilhelmina*, M. A. de Costa, naar dito.—Arab. brik *Futahilbahop*, Sultan Galip, naar Tagal, Cheribon en Batavia.

Sept. 20—Zr. Ms. korvet *Zwaluw*, luitenant der 1ste klasse L. Elgenhuizen, naar een kruistogt.—schoener *Anna*, J. Hector, naar Batavia.

Sept. 22—Chinesche brik *Hoksoen*, Tjie Liangtik, naar Rembang.—Arab. schip *Carolina Jacoba*, Said Alowie Habassie, naar Cheribon en Batavia.

Schepen liggende ter reede.

Zr. Ms. fregat *Bellona*; kora kora *No.* 16; schepen Caledonia, Marquis of Hasting, Buitenzorg; brikken Windrosse, Cornelia, Carolina, d'Ondernemer, Margaretha.—Arab. schepen Fatal Rachman, Alabab Alkarim; Jadul Karem, Machbarie; brik Fatalkair.—Maleische brikken Srie Tanjoong, Tomene, Sophie, Rhiuw.—Javaansche brik Maas Jeman.—Chinesche brikken Tiksing, Gollek, Lassum.

SOERABAIJA.

Aangekomen.

Sept. 14—brik *Anna Henrietta*, T. Watson, van Amboina den 20sten augustus, passagiers: luitenant ter zee Gregorij, de heeren A. C. Grainge, N. Fransz, J. Zinker en Amboinesche vrouw Hekoua.—schoener *Ban Boetjoe*, Siauw Sulien, van Balie den 6den september.

Sept. 15—schip *Bonnij Nan*, C. Ettij, van Samarang den 6den september, passagier: mevrouw Hegi.

Sept. 16—brik *Ondernemer*, J. Banon, van Passaroeang den 15den september, passagiers: de heeren Burnabij, W. Chapman, C. Kerr en J. Hunt. schip *Anna Augustina*, J. F. Samuels, van Samarang den 11den dito.

Sept. 17—schip *Bantjar*, P. F. Livingston, van Tagal den 10den september.

Sept. 21—schip *L'Auguste*, J. Hulsen, van Batavia den 11den september.

Vertrokken.

Sept. 14—schoener *Anna*, J. Hector, naar Samarang en Batavia, passagier: de heer MacDonnal.

Sept. 16—brik *Ondernemer*, J. Banon, naar Samarang.

Sept. 17—schip *Manok*, M. Monteero, naar Samarang en Batavia, passagier: jufvrouw Robinet.

Sept. 19—brik *Margaretha Engeltina*, A. de Bruin, naar Samarang.

Sept. 20—Amerik. schip *Clay*, T. Clautman, naar Samarang, Batavia en Salem, passagier: de heer Abot.

Schepen liggende ter reede.

Zr. Ms. fregat *Dageraad*; korvet *Pollux*; transport-boot *No.* 4; schepen Fatalkair, Jadul Karem, Phata Rachman, Bonnij Nan, Anna Augustina, Bantjar, l'Auguste; brikken Sheva, Kampar, Goenoeng Apie, Anna Henrietta; schoeners Dracke, Banboetjoe.—Amerik. schip Friendship.

(*) De heer *van Hogendorp*, Resident van Batavia en tevens gedurende het 4de Tooneeljaar, *President der Tooneeldirectie.*

TE BATAVIA, TER LANDS DRUKKERIJ.

Bataviaasch Advertentie-blad.

No. 39. *Zaturdag den 30sten September* 1826.

De Hoofd-Directeur van Financien maakt hiermede, met referte tot deszelfs advertentie van den 15den december 1823, bekend, dat aan degenen, welke verlangen mogten hem over dienstzaken te spreken, daartoe alleen gelegenheid zal worden gegeven des maandags en donderdags morgens, van 9 tot 11 ure, ten ware dat zulks zijn mogt over zaken, welke geen uitstel kunnen lijden; zullende echter de ambtenaren hem op de gewone tijden over dienstzaken kunnen onderhouden.

Batavia, *28 september 1826.*

De Hoofd-Directeur voornd.
J. C. GOLDMAN.

—Directeuren over het weduwen en weezenfonds voor civiele ambtenaren, tevens belast met het uitzetten van gelden voor de weduwen- en weezen-kas der officieren van de landmagt in Nederlandsch Indië, en voor het fonds der verhoogde militaire pensioenen, hebben niet zonder onaangename gewaarwording bespeurd dat, ondanks herhaalde aanmaningen en herinneringen, onderscheidene personen, welke uit dit fonds gelden hebben opgenomen, achterlijk blijven in de betaling der verschuldigde renten en in het teruggeven van eigendoms papieren voor in leen gegevene gelden verbonden, en het is ter voorkoming van verdere moeijelijkheden en verder vruchteloos schrijven, dat zij, als eene laatste aanmaning, den korten weg van eene openbare bekendmaking te baat nemen, om alle zoodanige personen, dringend en tevens ernstig te noodigen, in deze aan hunne verpligtingen spoedig en bij voortduring te voldoen, en daar door voor te komen de meer krachtdadige maatregelen, welke directeuren zich, tot dekking hunner verantwoordelijkheid, verpligt achten te zullen moeten nemen.

Directeuren voornoemd,
R. D'OZIJ.
J. C. GOLDMAN.
G. T. BLOM.

Batavia, *den 20sten sept. 1826.*

—De Schout bij Nacht, Kommandant en Directeur van Zr. Ms. Zeemagt in Oost-Indië, brengt, als daartoe behoorlijk geautoriseerd, hierbij ter kennis van het publiek, het navolgend

VERMINDERD TARIEF *voor de onkosten van materialen, gereedschappen en werkloonen, welke in rekening zullen worden gebragt aan schepen, die op de Scheepstimmerwerf van het Eiland* Onrust *reparatien zullen ondergaan gedurende de maanden October, November en December* 1826.

HOUTWERKEN.

Het jatie hout zal berekend worden volgens het bestaande tarief, voor de berekening der geldswaarde van houtwerken met de 50 pCt. verhooging, gearresteerd bij Resolutie van den Gouverneur Generaal in Rade van den 4den october 1819 n°. 11.

Van de masten en ander europisch hout, zoo mede van al ander dan jatie hout, zal de geldswaarde bij de ontvangst van ieder factuur, door of van wege het Gouvernement worden bepaald en daarnaar in rekening worden gebragt.

MATERIALEN.

IJzer (gesmeed) . .	pr.	pond	f 00 : 66½
IJzerwerken (in reparatie)	«	«	- 00 : 25
Staal (gesmeed) . .	«	«	- 1 : 00
Spijkers ijzeren, onverschillig van wat soort)	«	«	- 00 : 45
Metaal (gegoten) .	«	«	- 2 : 00
Lood of tin . . .	«	«	- 00 : 40
Koper (blad) . .	«	«	- 1 : 00
Koper (staaf) . . .	«	«	- 1 : 00
Koperen spijkers (gegoten)	«	«	- 1 : 00
Koperen spijkers (geslagen)	«	«	- 1 : 60
Papier (Chineesch)	«	pak	- 19 : 00
Blik (dubbeld) . .	«	blad	- 00 : 60
Blik (enkeld) . .	«	«	- 00 : 35
Kalk (bloem) . .	«	ton	- 3 : 00
Olie (jarak) . .	«	pikel	- 40 : 00
Olie (lijn) de kelder van 15 flesschen . . .			- 22 : 00
Olie (klapper) . .	«	takk.	- 16 : 00
Werk	«	pond	- 00 : 30
Garen (schiemans) platting	«	«	- 00 : 25
Lijnen (opgeslagen)	«	«	- 00 : 40
Zeildoek (oud) .	«	el	- 00 : 15
Zeildoek (halfsleten)	«	«	- 00 : 35
Vilt (hoeden) . .	«	vel	- 1 : 50
Teer (Europ.) . .	«	vat	- 30 : 00
Teer (Amerik.) . .	«	«	- 20 : 00
Pik	«	«	- 25 : 00
Harpuis	«	«	- 36 : 00
Vet	«	pond	- 00 : 50
Touwwerk (nieuw)	«	pikel	- 45 : 00

DROOGE VERFWAREN.

Loodwit . . .	pr.	100 pd.	f 25 : 00
Spaansch groen .	«	pd.	- 2 : 50
Menie	«	100 «	- 30 : 00
Berlijnsch blaauw.	«	pd.	- 4 : 75

AANGEMAAKTE VERF.

Bij calculatie.

GEREEDSCHAPPEN.

Voor het liggen aan de hoofden.

Voor een vaartuig van 100 tonnen en daarenboven pr. dag en nacht	f 15 : 00
Voor een vaartuig beneden de 100 tonnen pr. dag en nacht	- 10 : 00

VOOR HET LIGGEN OP DE HELLING.

Voor een schip onverschillig van welke grootte pr. dag en nacht	f 20 : 00
Voor een vlot of praauw .	- 2 : 50

VOOR HET GEBRUIK VAN

Een kielblok voet of topblok pr. dag en nacht . . .	f 1 : 50
Alle andere blokken voor iedere schijf pr. dag en nacht	- 00 : 30
Het touw voor geijns of ander gebruik pr. duim dikte.	- 1 : 50
Voor een kaapstander of spil pr. dag en nacht . . .	- 1 : 00
Voor een loefbalk pr. dag en nacht	- 2 : 00
Voor een kielstut pr. dag en nacht	- 5 : 00

Voor een loefbalk stut de geldswaarde volgens het tarief van houtwerken.

Voor het uitnemen en weder inzetten van masten of boegspriet, daar onder begrepen het gebruik der reepen in de kraan van de spillen en alle andere gereedschappen daartoe benoodigd.

Voor een mast of boegspriet .	f 60 : 00
« twee masten of voor een mast en boegspriet . .	- 100 : 00
« drie masten of twee masten en een boegspriet .	- 130 : 00
« drie masten en boegspriet	- 150 : 00

Voor het gebruik van dommekrachten, vijsels, kraan, trek of andere zagen, ringbouten, mastkrammen, sloepnagels, en van alle andere handgereedschappen zal niets worden gerekend.

De huurloonen van de blokken, touwen of andere gereedschappen zullen gerekend worden intgaan met den dag, dat die aan de schepen zullen worden gebragt en van de kaapstanden van den dag dat de touwen om de spillen zullen worden gelegd.

WERKLIEDEN.

Voor het gebruik van werklieden zullen de volgende loonen worden gerekend, als:

Voor een chineschen of inlandschen baas pr. dag .	f 3 : 00
Voor een chineschen meesterknecht pr. dag	- 2 : 50
Een timmerman, kalfater of ander chinesche ambachtsman pr. dag . . .	- 2 : 33⅓
Een chinesche mandoor pr. dag	- 2 : 00
Een chinesche koelie pr. dag.	- 1 : 50
Een inlandsche meesterknecht pr. dag	- 2 : 20
Voor een timmerman, kalfater of andere inlandsche ambachtsman pr. dag . .	- 2 : 00
Voor een inlandschen mandoor pr. dag	- 1 : 33⅓
Voor een inlandschen koelie pr. dag	- 1 : 00
Voor een kettingganger pr. dag	- 0 : 50

Des nachts werkende zullen voor de gebruikt wordende werklieden de hiervoren opgegeven loonen met een vierde verhooging worden gerekend.

De gereedschappen of werklieden slechts een gedeelte van den dag of nacht gebruikende zal daarvoor niets minder dan een halven dag of nacht huur of loon worden gerekend. Bij het afsluiten van iedere onkostrekening zal dezelve met twintig ten honderd worden verhoogd.

Goedgekeurd bij Gouvernements besluit van den 15den september 1826 no. 8.

De Schout bij Nacht, Kommandant en Directeur van Z. M. Zeemagt in Oost-Indië.
J. J. MELVILL van CARNBÉE.

—De Resident van Batavia roept mits deze op, alle eigenaars of administrateurs van particuliere bazaars, onder het ressort van den ontvanger van 's lands middelen te Batavia behoorende, om de verschuldigde 5 percent belasting op de revenuen van dezelve bazaars, gedurende de maand october aanstaande, ten kantore van den ontvanger voornoemd te komen voldoen.

De Resident voornoemd,
VAN HOGENDORP.

Batavia, *den 22sten sept. 1826.*

—De Resident van Batavia, als daartoe behoorlijk geautoriseerd zijnde, maakt mits deze bekend, dat door hem, van heden af, eene inschrijving is geopend voor de levering van 5000 flesschen goede zwarte inkt, met noodiging aan de gegadigden naar deze leverantie, om hunne inschrijvings biljetten dien aangaande, vóór of op den 30sten dezer maand, wanneer deze inschrijving zal gesloten worden, ten zijnen bureele intezenden.

De Resident voornoemd,
VAN HOGENDORP.

Batavia, *den 23sten sept. 1826.*

—De Resident van Batavia, als daartoe geautoriseerd zijnde, maakt mits deze bekend, dat ten zijnen bureele van heden af, eene inschrijving is geopend, voor den afhaal van de Lampongs, in de residentie Bantam, en het overbrengen herwaarts van de volgende aldaar aangespoelde Gouvernements houtwerken, bestaande uit:

365 stuks *Balken, in soorten.*
70 « *Groote Planken,* en
500 « *Sierapen,*

met noodiging aan de gegadigden, om hunne inschrijvings billetten, voor of op den 7den october, ten voorschreven bureele te willen inzenden, wanneer deze inschrijving zal zijn gesloten.

De Resident voornoemd,
VAN HOGENDORP.

Batavia, *den 25sten sept. 1826.*

—Met referte tot zijne bekendmaking van den 19den dezer, omtrent de voortzetting der vendutie van Gouvernements lijnwaden, enz., adverteert de ondergeteekende, ingevolge verkregen autorisatie, dat behalven dezelve, op zaturdag aanstaande, ook publiek zullen worden verkocht eenige specerijen en japansch staafkoper.

De Resident voornoemd,
VAN HOGENDORP.

Batavia, *den 27sten sept. 1826.*

—De Resident van Batavia adverteert hiermede, dat door hem, ingevolge *verkregene autorisatie van den heer* Hoofd-directeur van Financien, eene inschrijving is geopend, voor de levering aan het Gouvernement eener onbepaalde hoeveelheid pennen, welke van heden af tot en met den 9den october zal geopend blijven; —de gegadigden naar dezelve mitsdien noodigende, om hunne inschrijvings billetten, houdende eene duidelijke opgave van het getal, de soort en prijs

van het aangebodene, voor dien tijd ten zijnen bureele intezenden.

De Resident voornoemd,
VAN HOGENDORP.

BATAVIA, *den 30sten sept. 1826.*

—DE belasting op paarden en rijtuigen in de residentie Buitenzorg, overeenkomstig het reglement op die belasting, gearresteerd bij besluit van Zijne Excellentie den heer Kommissaris Generaal, de dato 28 augustus j. l. no. 42, nog over de laatste zes maanden van dit jaar geheven moetende worden, zoo worden de belastingschuldigen bij deze opgeroepen, om uiterlijk vóór medio der aanstaande maand october dezes jaars, aan het residentie kantoor aangifte te doen van het getal paarden, hetwelk door hen wordt aangehouden.

De Resident,
J. G. VAN ANGELBEEK.

BUITENZORG, *den 20sten sept. 1826.*

—MET autorisatie van den heer adjunct directeur van financien, zal er op maandag den 9den october aanstaande, en zoo noodig ook de daarop volgende dagen, te Japara, openbare verkooping worden gehouden van Gouvernements gezaagde houtwerken, van onderscheiden benamingen, lengten en dimensien.

De Resident van Japara en Joana,
VAN HAAK.

JAPARA, *den 13den sept 1826.*

Pro justitia.

—ALZOO bij resolutie van President en Leden in den Raad van Justitie te Soerabaija, de dato 15 september 1826, de persoon van *Nicolaas van Meeteren Brouwer*, voor den tijd van een jaar, is gesteld onder curateele, en over deszelfs persoon en goederen als curatoren zijn benoemd geworden *Willem Verhagen*, kapitein ter zee en directeur van 's lands werf te Boenga, en *Karel Rutgert Vincent*, secretaris der residentie Grissee, beide wonende te Grissee, zoo wordt hiervan der gemeente kennis gegeven, op dat zich een ieder wachte voor schade.

Ter ordonnantie van President en Leden voornoemd.

De Griffier,
W. A. PALM.

SOERABAIJA, *den 19den sept. 1826.*

VASTGESTELDE PRIJZEN.	Batavia.		Samarang.		Soerabaija.	
	G.	C.	G.	C.	G.	C.
Tarwen brood de 14 oncen	„	25	„	20	„	33½
Varkens - vleesch het katje	„	26½	„	50	„	32
Ossen - vleesch het pond	„	20	„	20	„	16

MARKTPRIJZEN.	Batavia.		Samarang.		Soerabaija.	
	G.	C.	G.	C.	G.	C.
Klapper - olie per takk. of 32 bott.	14 à 15	„	16	50	8	49
Katjang - olie dito dito..........	8	60	13	80	6	„
Dempel - olie per pikel	„	„	25	„	28	„
Rijst per kojang ..	90 à 100	„	129	„	96	„
Idem per gantang .	„	45 à 50	„	51	„	20
Brandhout de vad. van 18 vt. op 6 .	18	„	19	„	10	„

EDICTALE CITATIEN.

Pro Fisco.

OP donderdag den 5den october 1826, 's morgens te 9 ure, zal door den vendumeester te Samarang, krachtens vonnis van den Raad van Justitie te Samarang, op den 21sten november 1825 geslagen, en den 25sten daaraanvolgende gepronuncieerd in zake tusschen Mr. *A. H. D'Ozij Pz.*, fiskaal bij gemelden Raad, eischer R. O. ter eenre, en *Willem van den Biesheuvel Schiffer*, alhier woonachtig, gedaagde in cas van overtreding der zegel ordonnantie, ter andere zijde, en hetwelk bij sententie definitief van het Hoog Geregtshof van Nederlandsch Indië, op den 28sten juni 1826 gearresteerd en gepronuncieerd, is geapprobeerd en geconfirmeerd, door den deurwaarder bij den Raad van Justitie alhier, voor en van wege den fiskaal voornoemd, publiek worden verkocht: EENE ACTE VAN BORGTOGT, door *Petrus Klerks* en *Hendrik Louis Klerks*, als gemagtigden van *Pieter Hendrik Klerks*, in solidum verleden, ten behoeve van gezegden *W. van den Biesheuvel Schiffer*, en ten laste van gezegden *Pieter Hendrik Klerks*, op den 30sten september 1825, voor den notaris ter dezer stede, *Henry Louis Josef van Barthold*, voor eene som van *een duizend en vier honderd* guldens, spruitende ter zake van deugdelijk geleende en in goede gangbare muntspecie aangetelde penningen.

Aldus gedaan, gepubliceerd en geaffigeerd te Samarang, den 6den september 1826.

De eerste deurw. en gez. expl. bij den raad van justitie voornd.
D. PIJL.

—ALZOO de Raad van Justitie te Batavia, aan de desolate boedelkamer, als administrerende de insolvente boedels van wijlen *A. van Ysseldijk*, *W. L. Baggers*, *H. de Boer*, den inlander *Arpan*, den chinees *Be Tieuwsoeij* en den zich van hier verwijderd hebbende *A. L. P. de Serière*, heeft verleend het tweede defaut enz.

Zoo is het, dat ik fungerend deurwaarder en gezworen exploiteur bij gemelden Raad, bij deze voor de derde maal dagvaard alle bekenden en onbekenden, die eenig regt, actie of pretentie op de voorschrevene boedels vermeenen te hebben, om op donderdag den 19den october 1826, des morgens te half acht ure precies, ter openbare rolle van gemelden Raad te compareren, dan wel gemagtigden te zenden, ten einde te zien dienen van intendith, met de verificatien daartoe specterende, en voorts alsnog hun regt, hunne actie of pretentie te instituëren, sub pœne dat aan de non-comparanten zal worden opgelegd een eeuwig silentium.

Aldus gepubliceerd en geaffigeerd, na voorgaande klokslag, van de puije van het Raadhuis te Batavia, den 14den september 1826.

De fung. deurw. en gezw. expl. bij den raad van just. voornd.
C. C. SCHUBERT.

Pro justitia.

—ALZOO President en Leden in den Raad van Justitie te Batavia, op het daartoe door den fiskaal bij denzelven raad *Jan van der Vinne*, R. O., voor en van wege het Gouvernement van Nederlandsch Indie gedaan verzoek, hebben verleend het eerste defaut met admissie tot het doen eener tweede citatie, op en tegen alle degenen, die vermeenen eenig regt, actie, aanspraak of pretentie te hebben, op eene som van *f* 143:-15, zijnde het zuiver rendement van 29, op publieke vendutie verkochte en door de beambten der in- en uitgaande regten achterhaalde zakken met koffij-boonen, waarvan de voerders zich op de vlugt hebben begeven en de eigenaar onbekend is;

Zoo is het, dat ik *Christiaan Carel Schubert*, fungerend deurwaarder bij welmelden raad, bij deze voor de tweede maal dagvaard, allen en een iegelijk, welke zouden vermeenen eenig regt, actie, aanspraak of pretentie te hebben op het hierboven vermelde bedragen van *f* 143:-15, om op donderdag den 9den november 1826, des morgens te acht ure precies, ter openbare rolle van gezegden raad, in persoon dan wel bij gemagtigden te compareren, ten einde het eerste defaut te purgeren, alsnog hun vermeend regt en pretentie te instituëren, en te sustineren, te aanhooren zoodanigen eisch en conclusie, als door den fiskaal voornoemd, tot confiscatie van welmelde penningen zal worden gedaan en genomen, daar tegen te antwoorden en te procederen als naar regten, sub pœne tegen de nalatigen of non comparanten, dat zij zullen worden verklaard van hun regt en pretentie te zijn verstoken en hun deswege zal worden opgelegd een eeuwig stilzwijgen.

Aldus gepubliceerd en geaffigeerd, van de puije van het raadhuis te Batavia, op den 28sten september 1826.

De fung. deurw. voornoemd.
C. C. SCHUBERT.

—ALZOO de Raad van Justitie te Batavia, aan de desolate boedelkamer, als administrerende de insolvente boedels van wijlen *M. Sontag*, *G. Hoeve*, *W. Leenderts* en *J. K. Zwarts*, heeft verleend het tweede defaut enz.

Zoo is het, dat ik fungerend deurwaarder en gezworen exploiteur bij gemelden raad, bij deze voor de tweede maal dagvaard, alle bekenden en onbekenden die eenig regt, actie, of pretentie op de voorschrevene boedels vermeenen te hebben, om op donderdag den 9den november 1826, des morgens te half acht ure precies, ter openbare rolle van gemelden raad te compareren, dan wel gemagtigden te zenden, ten einde het eerste defaut te purgeren, en voorts alsnog hun regt, actie, of pretentie te instituëren, sub pœne dat aan de non-comparanten zal worden opgelegd een eeuwig stilzwijgen.

Aldus gepubliceerd en geaffigeerd, na voorgaande klokslag, van de puije van het raadhuis te Batavia, den 23sten september 1826.

De fung. deurw. en gezw. expl. bij den Raad van Justitie voornd.
C. C. SCHUBERT.

Pro Fisco.

—ALZOO de Raad van Justitie te Samarang, op het daartoe door den waterfiskaal R. O., in dato 18 september ll., bij rekeste gedaan verzoek, geaccordeerd heeft citatie bij edicte tegen allen en een iegelijk, die eenigen eigendom, actie of pretentie vermeenen te hebben op een *joeckoom*, waarin zich *twee zakken koffijboonen*, wegende te zamen een honderd vier-en-tachtig ponden bruto, bevonden, aangehouden in den avond van den 21sten augustus 1826, omstreeks half acht ure, bij het inkomen der groote rivier;

Zoo is het, dat ik *Daniel Pijl*, eerste deurwaarder en gezworen exploiteur bij welmelden Raad, bij deze voor de eerste maal oproep elk en een iegelijk, die zich tot dezelve *joeckoom* en *koffijboonen* mogt geregtigd achten, om in persoon of wel door gemagtigden te compareren ter openbare rolle van gemelden Raad, op woensdag die zijn zal den 1sten november eerstkomende, 's morgens de klokke half acht ure, ten einde zijne of hare actie en pretentie te instituëren, en voorts te procederen als naar regten, sub pœne, dat aan de non-comparanten een eeuwig stilzwijgen zal worden opgelegd, en dat voor het profijt van dien of bij gebreke van eene deugdelijk bevondene pretentie, de meergemelde *joeckoom* en een honderd vier-en-tachtig ponden *koffijboonen*, zullen worden verklaard aan den lande te zijn vervallen.

Aldus gedaan, gepubliceerd en geaffigeerd van de puije van het raadhuis te Samarang, den 21sten september 1826.

De deurw. en gez. expl. bij den raad van justitie voornd.
D. PIJL.

—ALZOO de Raad van Justitie te Samarang, bij rekeste in dato 13 september 1826, op het door den prokureur *Charles Philip du Cloux*, in hoedanigheid als generale gemagtigde adlites van het kollegie van weesmeesteren dezer stede, en die, in hoedanigheid als plaatselijke desolate boedelkamer, en als zoodanig administrerende de insolvente boedels van wijlen *Jan Cramer*, *W. S. Hammond* en *Fredrik Kesting*, gedaan verzoek, geaccordeerd heeft citatie bij edicte tegen allen en een iegelijk, die eenige actie of pretentien vermeenen mogten te hebben op en tegen de voornoemde boedels;

Zoo is het, dat ik *Daniel Pijl*, eerste deurwaarder en gezworen exploiteur bij den Raad van Justitie voornoemd, bij dezen dagvaard allen en een iegelijk, die eenige actie of pretentien op en tegen de voornoemde boedels vermeenen mogten te hebben, om in persoon of door gemagtigden te compareren ter openbare rolle van gemelden Raad, op woensdag den 1sten november 1826, des morgens de klokke half acht ure, ten einde aldaar hunne pretentien aantegeven, te verifieren en voorts te procederen tot het judicium van preferentie en concurrentie.

Aldus gedaan, gepubliceerd en geaffigeerd, na voorafgaande klokslag, te Samarang den 20sten september 1826.

De eerste deurw. en gezw. expl. bij den raad van just. voornd.
D. PIJL.

VENDU DEPARTEMENT.

Op zaturdag den 30sten sept. 1826.

AAN 's lands kleeding pakhuis alhier, voor rekening van het Gouvernement, van eenige lijnwaden, laken en andere wollen stoffen, alle van eene zeer goede kwaliteit, mitsgaders eenige specerijen en japansch staafkoper.

Op maandag den 2den october 1826.

VOOR de gewezene toko van *Lepe en Co.*, voor rekening van den gemeenschappelijken boedel van den heere *J. F. Lepe*, en wijlen zijned. echt-

genoot, vrouwe *Johanna Jacoba Vogelaar*, van diverse negotie goederen, harige padij en tusschen 10 en half elf ure, paarlen, juweelen, goud, zilver, enz., alles zonder reserve.

Op dingsdag den 3den oct. 1826.

BIJ *Hellerman* op Molenvliet, van een fraai span van vier paarden, wagens, bendijs, huismeubelen, spiegels, schilderijen, glaswerk, eau de lavende, en andere negotie goederen.

Op woensdag den 4den oct. 1826.

VOOR het huis van den heer *Pereira*, op Weltevrede, van huismeubelen, wagens, karbouwen, koebeesten, pedaties, lijfeigenen.

Op donderdag den 5den october 1826.

VOOR het negotiehuis van *van Dasten en Co.*, van diverse negotie goederen, waaronder fraaije pleet, lak- en glaswerken, een assortiment behangsel papier, fransche wijnen, bier, traan, velin postpapier, enz. alsmede een fraai assortiment padangsche en andere goudwerken, en eene partij onharige padij van het land Sawangang, bij kavelingen van 50 of 100 bossen.

En precies te 11 ure,

Zeker stuk zaailand, gelegen in het westerveld, 10de deel, blok P, no. 65, L. B.

Op vrijdag den 6den oct. 1826.

VOOR het negotiehuis van *Shillaber en Co.*, op de groote rivier, van diverse soorten van provisien, als: visch, meel, beschuit, dranken, maroquin vellen, schrijfbehoeften, enz.

VERKOOP VAN GOEDEREN.

VERKOOP OP REGTERLYK GEZAG.

Op donderdag den 12den october aanstaande zal te Pattie, ingevolge de wet, krachtens vonnis van den landraad van Japara en Joana, van den 27sten april ll., bij executie voor en van wege den chinees *Kouw Tjiansing q q. Tan Hong Tjoe* van Koedoes, verkocht worden een steenen huis, staande te Pattie, en toebehoorende aan den chinees *Liem Tjiang*.

Indien er dus iemand mogt zijn, die eenig regt, actie of toezegging op de voorschrevene vastigheid zoude willen pretenderen, en zich opponeren tegen de voorschreven executie en verkooping, die kome en make het mij ondergeteekenden bekend.

De opziener der landelijke inkomsten, waarnd. deurw. te Pattie.
G. P. SERVATIUS.

—DE ondergeteekende is voornemens zijn huis, erf en bijgebouwen, staande te Buitenzorg, in den loop der maand october, in het openbaar te doen verkoopen, zullende de dag nader worden bekend gemaakt. Het voorschreven huis is inmiddels op zeer aannemelijke voorwaarden uit de hand te koop, dagelijks te zien, en bij hem te bevragen.

J. G. VAN ANGELBEEK.

BUITENZORG, *den 20sten sept. 1826.*

—*The undersigned intends to sell his house, ground and outhouses, situated at Buitenzorg, and by public auction during the month of october next. The day of sale shall be hereafter made known. In the mean time the aforesaid house and property is to be sold, by prevate contract and upon advantageous terms, and can be seen daily by application to*

J. G. VAN ANGELBEEK.

BUITENZORG, *the 20th Sept 1826.*

—UIT de hand te koop, de in de residentie Pasaroeang, 7½ palen beoosten de Cotta, aan de rivier Radjassa, gelegen twee perceelen land, genaamd Kadawong en tana Doewa Batoes, te zamen groot zeven honderd morgen rijnlandsche maat, met het daarop staande heeren huis, bijgebouwen, stallingen, enz., mitsgaders de suikermolen Kadawong, met dies ruime pakhuizen, combuizen voor zestien suiker ketels, en verder alles wat tot eene complecte suiker fabriek behoort, zijnde alle gebouwen van steenen en met pannen gedekt. Deze molen, welke door het water gedreven wordt en waar op de suiker handel nu ruim dertig jaren achter den anderen altoos met voordeel is voortgezet, heeft geen trekdieren tot het molen werk te onderhouden en wat den afvoer van suikerriet en brandhout betreft, is men altoos in de gelegenheid en het gebruik hieromtrent met het lands volk en de naast bij wonende javanen, welke alle van karren en buffels voorzien zijn, zich gedurende de werkzaamheden te verstaan, kunnende de afvoer van suiker en producten van het voorschreven land, nog bovendien alles over water, met zeer geringe kosten, naar Passaroeang en Soerabaija, direct voor de pakhuizen, zelfs zonder verdere transportering, geschieden. Nadere informatie dienaangaande te bekomen bij den heer *W. E. Berkholst*, te Soerabaija.

—OP den 12den november 1826 zullen bij publieke vendutie worden verkocht, drie steenen huizen, staande in de Arabische kamp alhier, en behoorende tot den boedel van wijlen de vrouw *Sarita*.

De agenten der Soerab. weesk.
T. DE BRUINE.
JEME ZYLSTRA.

GRISSEE, *12 september 1826.*

—IN den loop der aanstaande maand, de dag en plaats nader te bepalen, zullen door de weeskamer alhier, publiek worden verkocht de navolgende vastigheden:

Voor rekening des boedels van wijlen *H. M. Jacobus* wed. *Stipriaan.*

1. Zeker erf, bebouwd met een steenen huis, kombuis, dispens, slavenvertrekken, wagenhuis en paardenstal, staande en gelegen in de Koestraat.

Voor rekening des boedels van wijlen *Andries Lucas.*

2 Zeker ledig erf, staande en gelegen op Goenoeng-Saharie, naast den heer *J. P. Barends*, mitsgaders

Voor rekening des boedels van wijlen *A. W. Weber* wed. *Mensz.*

3 Zeker stuk tuinland, staande en gelegen op de Fluit.

De Secretaris,
FOCQUIN.

BATAVIA, *den 23sten sept. 1826.*

—BIJ de ondergeteekenden zijn met een der laatst aangekomene schepen aangebragt: Eenige extra fraaije en zeer goed geconserveerde dames toques, hoeden en gekleede mutsen, alle naar den laatsten smaak.

FERWERDA en CO.

—DE ondergeteekenden hebben de eer het publiek en hunne geëerde begunstigers te berigten dat bij hen zijn te bekomen de navolgende goederen, alle van superieure kwaliteit en tegen zeer redelijke prijzen: ordinaire roode wijn, St. Julien en Haut Brion, madera-, mallaga en port wijn, muscaat frontignac, petit bourgogne en beste hochheimer rhijnwijn, jenever, mineraal water, cognac, witte barcelona brandewijn, maag bitter, ligt en zwaar princessen bier, likeuren van Focking, siroop de limonade, d'orsade, de capilaire en de guimauve, versche Delftsche grasboter in ½, ⅛ en ¼ vaatjes dubbeld fust, rolpens, gerookte zalm, zoetemelksche kaas, haring, ansjovis in potten, snijboonen, roode zuurkool, azijn, slaolie, keukenzuren, fransche olijven, rozijnen, korenten, amandelen, pruimedanten, gedroogde appelen, paarlgort en vermicelli, ordinair schrijf en fraai velin postpapier, versche manilla en hamburger eigaren, tabak, rappé en macuba snuif, allerhande soorten van schuijerwerk, roskammen en borstels, fijne lakens, verfwaren, solofsche stalhalsters en laarzen, kurken, proppen, glaswerk enz., alsmede veritable eau-de-cologne en beste congo thee in blikken van 10 pond a f 10.

FERWERDA en CO.

BATAVIA, *den 22sten sept. 1826.*

—WISSELS op Nederland te verkrijgen bij

J. VERSTEEGH.

Vorrei, 28 sept. 1826.

GEBOORTEN.

HEDEN beviel gelukkig (van) eene dochter, vrouwe *Juliana Cornelia Theodora Verploegh*, geb. *Chasse.*

BATAVIA, *den 17den sept. 1826.*

—HEDEN nacht verloste voorspoedig van een' welgeschapen zoon, *T. M. ten Cate*, geliefde echtgenoot van

B. W. VAN STRATEN J.

BATAVIA, *17 september 1826.*

—HEDEN beviel voorspoedig van eene dochter, *A. S. E. Baeckers von Netzen*, geliefde huisvrouw van

J. C. SCHMIDT.

SOERABAIJA, *den 22sten sept. 1826.*

Dienende deze tot kennisgave aan vrienden en bekenden.

—HEDEN verloste van eene dochter, *J. Verkruijsen*, echtgenoot van

P. HAGENAAR.

WELTEVREDE, *28 september 1826.*

STERFGEVALLEN.

HEDEN overleed, na een langdurig lijden, vrouwe *J. P. le Roux*, geboren *Kriekenbeek.*

WELTEVREDE, *den 15den sept. 1826.*

—HEDEN stierf ons oudste zoontje *Frederick Johann*, in den ouderdom van bijna 2½ jaar.

E. WOLLRABE,
N. S. WOLLRABE, geb. *van Straendorff.*

WELTEVREDE, *den 21sten sept. 1826.*

—HEDEN overleed mijne zeer geliefde echtgenoot, *Maria Christina de Man*, in den ouderdom van 28 jaren, mij nalatende vier kinderen, te jong om met mij dit verlies te beseffen.

W. A. KEUCHENIUS.

BATAVIA, *den 24sten sept. 1826.*

NAGELATEN BOEDELS.

ALLE degenen welke iets verschuldigd zijn aan, dan wel te pretenderen hebben van den boedel van wijlen den, in het Bivouacq te Sombrau, overleden 2den luitenant der 19 afdeeling nationale infanterie *van Heiden*, gelieven daarvan opgave of betaling te doen, aan de ondergeteekende kommissarissen.

BLANC, *2de luitenant.*
HUTSCHLER, *2de luit.*

MAGELLAN, *den 29sten augustus 1826.*

—DEGENEN die iets te vorderen hebben of verschuldigd zijn aan den alhier ab intestato overledenen *J. H. de Lavontijn de Roija*, en den moor *Malem Habit*, worden verzocht, daarvan opgave of betaling te doen, binnen zes weken, aan de ondergeteekende

Agenten der Soerabaijasche weesk.
T. DE BRUINE.
J. ZIJLSTRA.

GRISSEE, *12 september 1826.*

—DIE iets te vorderen of te betalen heeft, aan den boedel van wijlen *G. L. Lacoste*, gelieve daarvan binnen drie weken, van heden, opgave of betaling te doen, aan

J. G. SWEEBE, qq.

BATAVIA, *den 22sten sept. 1826.*

—ALLEN die iets verschuldigd zijn aan of te vorderen hebben van de nalatenschap van wijlen *Radeen Djaja Wikrama*, in leven Jaxa bij den landraad der residentie Bantam, worden verzocht, daarvan betaling of opgave te doen, binnen den tijd van zes weken, gerekend van heden, aan den executeur

MOCHAMAD JANI.
en de geassumeerde executeuren
RADEEN SATJA DI NATA,
ARIA ASTA DI LAGA, en
INGEBEIJ RAUTA NIA.

علامة سورة اونداڠ٢
بهوليبن سورة اونداڠ٢ درفد سماي
منحمد جاني فد سياڤ يڠ اد اوتڠ
اتو فيوتڠ در كنغكالن بودول در رادين
جيا ويكرام وقت دي اد هيرق جكس
در رسيدنسي بنتن هندقله د دالم انم
ديمڠكو قون لام سماي منتن دي باير
اتو كاسي تاهو كراينتن كفد يڠ
اد كواس اوروسن اتو ممبايڠ بودولن
منحمد جاني بايت يڠ كواس جڠ
وكيل كواسان رادين
ستيا دنات
اري استا دلاڬ
[illegible] دان ڠڠبيهي بكوغ [illegible]

—Die genen, welke iets te vorderen of verschuldigd zijn, aan de nalatenschap van wijlen den heer *de Calé*, tweede luitenant adjudant bij het 2de bataillon 20ste afdeeling nationale infanterie, overleden te Makasser den 5den augustus jl., gelieven daarvan opgave of betaling te doen, binnen den tijd van zes weken, aan den ondergeteekenden testamentairen mede-executeur in gemelde nalatenschap.

G. A HEINTZEN, *1ste luit.*

Makasser, *den 4den aug. 1826.*

—Elk en een iegelijk die iets verschuldigd is, dan wel te vorderen heeft van den boedel van wijlen den, op den 9den dezer, alhier ab-intestato overleden heer *J. Pietersen*, gelieve daarvan opgave of betaling te doen, binnen den tijd van zes weken, aan de ondergeteekende

Agenten der Bataviasche weesk.

J. J. TIEDEMAN.

J. D. PIETERSEN.

Tanara, *den 18den sept 1826.*

—Die iets te vorderen heeft van, of verschuldigd is aan den boedel van wijlen den apotheker der 3de klasse *Dejossé*, gelieve zich te adresseren, binnen zes weken, aan de ondergeteekende kommissarissen.

A. HENDRIKS, *2de luitenant.*

T. W. DIEDERICH, *2de luit.*

Palimanang, *25 september 1826.*

POST-KANTOREN.

BATAVIA.

Wordt ter kennis van het publiek gebragt, dat aan het postkantoor te Batavia, paketten voor brieven geopend zijn, om te worden verzonden:

naar	schip	kapitein
Padang,	*Ned. schip Franser*,	Lantier.
Calcutta,	*Eng. schip Maryann Sophia*,	Henderson.

Batavia, den 28sten sept. 1826.

De postmeester,

P. A. BIK.

SAMARANG.

Wordt bij deze aan het publiek bekend gemaakt, dat aan het postkantoor te Samarang, paketten voor brieven geopend zijn, om te worden verzonden naar:

naar	schip	kapitein
Riouw,	*Chinesche toop*,	Oewa Oetko.
Pontianak,	*Boeginesche pantjallang*,	Anakoda Malewa.
Idem,	*dito padoeakan*,	Daing Pabeta.

Samarang, den 22sten sept. 1826.

De Resident,

H. J. DOMIS.

Wissel-Cours.

Op Nederland, 3m. zigt 100 a 101 cents per *gulden*.
— Engeland, 1 s. 9 p. per dito.

Batavia, den 8sten sept. 1826.

De Directie der Beurs.

Namens dezelve.

De Secretaris,

W. A. KEUCHENIUS.

VERTREKKENDE PERSONEN.

M. Vermeer vertrekt met verlof naar Nederland.

—*Madame Rens partant pour l'Europe, prie les personnes qui lui doivent de s'acquitter dans l'espace de 15 jours. Passé ce tems elle sera dans la nécessité de les y forcer par voie de justice.*

—C. D. P. Wilhelm verlaat Java.

—M. van Leeuwen is voornemens naar Nederland te vertrekken.

—F. Pereira, *intending to leave Batavia, requests all those that are indebted to him, to pay without delay, and those that have any claim to send it in to him within three weeks at the office of* Mr. Gonsalves.

Batavia, *30th September 1826.*

VERSCHILLENDE BEKENDMAKINGEN.

De ondergeteekende presenteert te huur, tegen zeer lagen prijs, voor den tijd van twee, drie of meer jaren, het geheele of gedeelte zijner ruime pakhuizen, gelegen aan de westzijde der groote rivier dezer stad, alsmede het groote, van gemakken wel voorziene, twee verdiepingen hooge steenen huis, nu door hemzelven bewoond, zijnde zeer geschikt voor eene talrijke familie of iemand die genegen mogt zijn tot het houden van commissaien.

JOHN SHILLABER.

—*Notice. The undersigned offers to lease at very low rate, for two or three years, or more, the whole or part of his extensive Godowns, situate on westside of Great-river-street, also the large and well finished two Story Brick House, now occupied by me, replete with every convenience for a large family or boarding House.*

JOHN SHILLABER.

—F. Cooning biedt zijn grasland met of zonder inventaris te huur; adres bij

J. L. WATTIG.

—De ondergeteekende verhuist op primo october naar het huis, voormaals bewoond door wijlen den heer *Papet* op Rijswijk.

SELLEGER, *M. D.*

—De ondergeteekenden maken bekend dat zij zich geassocieerd hebben onder de firma *de la Rambelje, Rutering en Co.*, tot het oprigten van eene toko op Weltevrede, in het huis naast dat bewoond door den heer *Godijn*, en voornemens zijn dezelve met primo october aanstaande te openen.

P. D. de la RAMBELJE.

A. RUTERING.

—De ondergeteekende zijn intrek thans op Weltevrede genomen hebbende, verzoekt alle degenen, die iets van hem te pretenderen hebben, zich aldaar te willen adresseren.

P. D. de la RAMBELJE.

—Te huur een steenen huis en erf met bijgebouwen, in de Prinsenlaan; adres bij *van Ceijlingen Thieten*, op Tana-abang.

—Te huur, een bekwame kok, te bevragen bij

LEPS.

—Te koop of te huur, om terstond te aanvaarden, een huis en stalling, in de binnen nieuwpoortstraat, thans door den heer Mr. *Guardi Tresling* geoccupeerd, benevens de toko van de gewezene firma *Leps* en *Co.*; informatie bij

LEPS.

—De ondergeteekenden hebben de eer te berigten dat zij, met primo october aanstaande, hun kantoor en toko zullen verplaatsen, van de Voorrei, naar de binnen nieuwpoortstraat, in een gedeelte der pakhuizen, bevorens geoccupeerd door de heeren *van Ryck, Prediger* en *Co.*, laatstens door de heeren *Thompson, Roberts* en *Co.*

VAN STRATEN en WITT.

Batavia, *29 september 1826.*

—Men verlangt eene ongehuwd persoon de vereischte bekwaamheden hebbende tot het waarnemen van eene apotheek, adres bij

G. RENSING, *stads apotheker.*

—De ondergeteekenden, agenten van het schip Java Paket, verzoeken een iegelijk, die eenige pretentie ten laste van dit schip mogt hebben, daarvan onverwijld opgave te doen, alzoo door hen, na het vertrek van gemeld schip naar Holland, geene pretentien zullen aangenomen worden.

BROUWER, NOLTHENIUS en CO.

Batavia, *27 september 1826.*

—*India-Insurance-Company Calcutta. The Branch of the above Assurance-Society, formerly established here, and last year discontinued in consequence of the expiry of their contract; having now been renewed, and the undersigned re-appointed Agents on Java: They beg leave to give notice, that they are ready to issue Policies of Insurance as formerly, payable either in Calcutta or London.*

MILN, HASWELL & CO.

Batavia, *28th September 1826.*

—*SOCIETEIT de HARMONIE.*

Gewoon maandelijksch Collation, op zaturdag den 7den october 1826.

De Secretaris,

G. J. SIEBURGH.

Rijswijk, *den 29sten sept. 1826.*

LIEFHEBBERIJ-TOONEEL

TE WELTEVREDE.

Onder de zinspreuk:

Ut desint vires tamen est laudanda voluntas.

De, in de jongst gehouden algemeene vergadering, verkozene Leden voor de directie van het Liefhebberij-Tooneel gedurende het thans ingaande vijfde tooneel-jaar, gaarne hunne beste pogingen willende in het werkstellen, om deze zoo vermakelijke als luisterrijke instelling te doen stand houden en dusdanig de tooneel minnende ingezetenen dezer hoofdplaats genoegen en uitspanning te verschaffen, hebben de eer door deze ter kennis dier ingezetenen te brengen, dat dienvolgens dadelijk eene inteekenings-lijst zal rondgezonden en gelegd worden in de Societeit de Harmonie, ten einde de beschermers en begunstigers van het Liefhebberij-Tooneel in de gelegenheid te stellen om zich voor het vijfde tooneel-jaar of wel voor twaalf representatien, onder de bestaan hebbende bepalingen, te kunnen verbinden, met die uitzondering nogtans, dat voortaan ter verkrijging van het lidmaatschap niets zal behoeven te worden voldaan en dat de prijzen der entree-billetten, voor elke representatie, zullen zijn, als volgt:

Civiele personen.

Voor eenen heer	f 5.
« eene dame	- 3.
« eenen vreemdeling . . .	- 5.

Militaire personen.

Voor eenen hoofd-officier . . .	f 5.
« eenen kapitein . . .	- 4.
« eenen luitenant . . .	- 3.
« eene dame . . .	- 3.

en dat het voorts aan een ieder zal wezen vrijgelaten om, na ommekomst van ieder tooneel trimester, zich van deszelfs verband, voor twaalf representatien, te onttrekken, mits daarvan binnen den tijd van acht dagen, na afloop der laatste representatie van ieder trimester, schriftelijk aan de directie van het Liefhebberij-Tooneel kennis gevende.

De directie vertrouwt dat deze verminderde prijs bepaling bij het geëerd publiek aanmoediging zal vinden om ook van deszelfs zijde dat gene toe te brengen, waardoor het Bataviasche Liefhebberij-Tooneel bij voortduring aan het doel van deszelfs instelling zal kunnen beantwoorden.

Namens Dirigerende Leden voorn.

De Secretaris,

F. BUTIN BIK.

Te BATAVIA, ter Lands Drukkerij.